

SZIVÁRVÁNY ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

PEDAGÓGIAI PROGRAM LEGITIMÁCIÓ

Intézmény OM - azonosítója: 036990	Készítette: Dátum: Szivárvány Óvoda és Bölcsőde vezetője főigazgatói aláírás, pecsét
Véleményezők	
A 20/2012. (VIII.31.) EMMI r.41.§ (5) pontja alapján a véleményt nyilvánított Dátum: Szülői Szervezet elnöke: aláírás	
Fenntartói jóváhagyás: az Nkt. 25.§ (1) bekezdése értelmében: Dátum: Fenntartó aláírás	
A dokumentum jellege: nyilvános	Megtalálható: helyben az intézmény hirdetőtábláján és az intézmény honlapján: szivarvanyovodagportal.hu
Hatályos: a kihirdetés napjától visszavonásig	

TARTALOM

Legitimáció	2
Adatlap	4
1. Bevezetés	9
2. Az óvodai nevelés rendszere	15
3. Pedagógiai program alapelvei és a fejlesztés célja	16
3.1. Az egészséges életmód alakítása	17
3.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés	18
3.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	20
4. Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai	23
4.1. A külső világ tevékeny megismerése	23
4.2. Játék	30
4.3. Verselés, mesélés	33
4.4. Ének, zene, énekes játék gyermektánc	35
4.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	36
4.6. Mozgás	38
4.7. Munka jellegű tevékenységek	40
4.8. Tevékenységben megvalósuló tanulás	42
4.9. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése	44
5. Az óvodai élet megszervezésének elvei	46
5.1. Csoportszervezés	57
5.2. Személyi feltételek	52
5.3. Tárgyi feltételek	54
5.4. Az óvoda hagyományai, ünnepei	55
6. Az óvoda gyermekvédelmi feladatai	57
7. Az óvoda kapcsolatrendszere	61
7.1. Az óvoda és a család	62
7.2. Az óvoda és az iskola	64
7.3. Az óvoda és a közművelődési intézmény	65
7.4. Az óvoda és a bölcsőde	65
7.5. Az óvoda és a fenntartó	66
7.6. Az óvoda és a segítők	66
8.. Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	67
Érvényességi rendelkezések	68
MELLÉKLETEK	
1.sz. melléklet – Tagintézmény, telephelyek bemutatkozása	

2.sz. melléklet – Bölcsőde szakmai programja

3.sz. melléklet – Esélyegyenlőségi program

4.sz. melléklet – Kötelező eszközjegyzék

Jelen módosítás alapja a 2011.évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről és a

ADATLAP

Alapító Okirat alapján

Okirat száma:476-5/2024.

1. A költségvetési szerv megnevezése, székhelye, telephelye

1.1. A költségvetési szerv

1.1.1. megnevezése: Balatonfüzfő Város Önkormányzata
Szivárvány Óvoda és Bölcsőde

1.2. A költségvetési szerv

1.2.1. székhelye: 8184 Balatonfüzfő, Bogyogó-forrás utca 15.

1.2.2. telephelye(i):

	telephely megnevezése	telephely címe
1		8175 Balatonfüzfő, Radnóti utca 26.
2		8175 Balatonfüzfő, Árpád utca 36.
3	Bölcsőde Nike körúti tagintézménye	8184 Balatonfüzfő, Nike körút 12.
4	Bölcsőde Radnóti utcai tagintézménye	8175 Balatonfüzfő, Radnóti utca 26.

2. A költségvetési szerv alapításával és megszűnésével összefüggő rendelkezések

2.1. A költségvetési szerv alapításának dátuma: 2000. 01. 01.

2.2. A költségvetési szerv alapítására, átalakítására, megszüntetésére jogosult szerv

2.2.1. megnevezése: Balatonfüzfő Város Önkormányzatának Képviselő-testülete

2.2.2. székhelye: 8184 Balatonfüzfő, Nike körút 1.

2.3. A költségvetési szerv jogelőd költségvetési szervének

	megnevezése	székhelye
1	Vadrózsa Napköziotthonos Óvoda	8183 Papkeszi, Fő utca 46.

3. A költségvetési szerv irányítása, felügyelete

3.1. A költségvetési szerv irányító szervének

3.1.1. megnevezése: Balatonfüzfő Város Önkormányzatának Képviselő-testülete

3.1.2. székhelye: 8184 Balatonfüzfő, Nike körút 1.

3.2. A költségvetési szerv fenntartójának

3.2.1. megnevezése: Balatonfüzfő Város Önkormányzata

3.2.2. székhelye: 8184 Balatonfüzfő, Nike körút 1.

4. A költségvetési szerv tevékenysége

4.1. A költségvetési szerv közfeladata: A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény 13. § (1) bekezdésének 6. és 8. pontjában foglaltaknak megfelelően gondoskodik a gyermekek óvodai neveléséről, bölcsődei ellátásáról. Az óvoda a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 14a. a) és 14a. r) pontjában valamint 8. §-ában meghatározott feladatai ellátásának keretei között felelős a gyermekek testi, értelmi, érzelmi erkölcsi fejlődéséért a gyermek-közösség kialakulásáért és fejlődéséért, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21. § (1) bekezdésének b) pontja alapján biztosítja a gyermekek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést. A bölcsőde a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21. § (1) bekezdésének a) pontjában, 42. és 43. §-ában meghatározottak szerint biztosítja a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését, a gyermekek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést.

4.2. A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

	szakágazat száma	szakágazat megnevezése
1	851020	Óvodai nevelés

4.3. A költségvetési szerv alaptevékenysége: Gyermekek bölcsődei, óvodai ellátása, nevelése, intézményi étkeztetése. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása.

4.4. A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

	kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése

1	013350	Az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodással kapcsolatos feladatok
2	091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
3	091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
4	091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
5	096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
6	104031	Gyermekek bölcsődében és mini bölcsődében történő ellátása
7	104035	Gyermekétkeztetés bölcsődében, fogyatékosok nappali intézményében

4.5. A költségvetési szerv illetékessége, működési területe: Balatonfüzfő, Balatonalmádi, Balatonkenese, Berhida városok, Papkeszi, Litér, Csajág, Küngös, Alsóörs, Felsőörs, Szentkirályszabadja, Lovas községek közigazgatási területe az „óvodai nevelés, bölcsődei ellátás” feladatellátására vonatkozóan.

5. A költségvetési szerv szervezete és működése

5.1. A költségvetési szerv vezetőjének megbízási rendje:

Az intézmény élén vezető áll, aki – a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény, valamint a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII.30.) Korm.rendelet, továbbá a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 67. §-ában foglaltakra figyelemmel - nyilvános pályázati eljárás útján közalkalmazotti jogviszonyba történő kinevezése mellett legfeljebb 5 évig terjedő határozott időre szóló vezetői megbízás kap. A pályázat előkészítésével és a pályázati eljárás lefolytatásával kapcsolatos feladatokat a Balatonfüzfő Város Önkormányzatának jegyzője látja el. A költségvetési szerv vezetőjét Balatonfüzfő Város Önkormányzatának Képviselő-testülete nevezi ki és menti fel. Az egyéb munkáltatói jogokat a polgármester gyakorolja.

5.2. A költségvetési szervnél alkalmazásban álló személyek jogviszonya:

	foglalkoztatási jogviszony	jogviszonyt szabályozó jogszabály
1	közalkalmazotti jogviszony	a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény, a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény, valamint a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII.30.) Korm.rendelet
2	munkaviszony	a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
3	köznevelési foglalkoztatotti jogviszony	a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény, valamint a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII.30.) Korm.rendelet

6. A köznevelési intézményre vonatkozó rendelkezések

6.1. A köznevelési intézmény

6.1.1. típusa: többcélú óvoda-bölcsőde

6.1.2. alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése: A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 14a. a) pontja szerinti óvodai nevelés, valamint a 4. § 14a. r) pontja szerint a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése.

6.1.3. gazdálkodásával összefüggő jogosítványok: Balatonfüzfő Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az intézmény pénzügyi-gazdasági feladatainak ellátására a Balatonfüzfői Közös Önkormányzati Hivatalt, mint önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szervet jelöli ki.

6.2. A köznevelési intézmény tagintézménye(i):

	tagintézmény megnevezése	tagintézmény címe
1	Bölcsőde Nike körúti tagintézménye	8184 Balatonfüzfő, Nike körút 12.
2	Bölcsőde Radnóti utcai tagintézménye	8175 Balatonfüzfő, Radnóti utca 26.

6.3. A feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám:

	feladat ellátási hely megnevezése	alapfeladat megnevezése	munkarend megjelölése	maximális gyermek-, tanulólétszám
1	Balatonfüzfő Város Önkormányzata Szivárvány Óvoda és Bölcsőde (székhely óvoda)	a) óvodai nevelés, ebből: b) a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek		75 6
2	8175 Balatonfüzfő, Radnóti utca 26. (óvoda)	a) óvodai nevelés, ebből: b) a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek		25 2
3	8175 Balatonfüzfő, Árpád utca 36. (óvoda)	a) óvodai nevelés, ebből: b) a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek		50 4

4	Bölcsőde Nike körúti tagintézménye (bölcsőde)			36
5	Bölcsőde Radnóti utcai tagintézménye (bölcsőde)			12

6.4. A feladatellátást szolgáló ingatlanvagyon:

	ingatlan címe	ingatlan helyrajzi száma	vagyon feletti rendelkezés joga vagy a vagyon használati joga	az ingatlan funkciója, célja
1	8184 Balatonfüzfő, Bugyogó-forrás utca 15.	1495/6	vagyon használati joga	óvoda
2	8175 Balatonfüzfő, Radnóti utca 26.	1139/4	vagyon használati joga	óvoda, bölcsőde
3	8175 Balatonfüzfő, Árpád utca 36.	722	vagyon használati joga	óvoda
4	8184 Balatonfüzfő, Nike krt. 12.	1495/13	vagyon használati joga	bölcsőde

1.Bevezetés

*„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét
és eszét, szaporítja tapasztalatait, ő azt hiszi csak játszik
de mi már tudjuk, mire megy a játék...
Arra, hogy e világban otthonosan mozgó,
eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle...”
/Varga Domonkos/*

Az 1999-ben összeállított helyi pedagógia programunk címe:

Környezeti nevelés játékkal, mesével

Óvodánk oktató –nevelő munkáját a környezeti nevelésre építjük, kiemelt feladatunk a környezetvédő magatartás kialakítása. Célunk, a helyi sajátosságok megismerése kapcsán olyan élmények, tapasztalatok szerzése, melyek elősegítik gyermekeink megismerő-, megfigyelőképességének kialakítását, fejlesztését. A természet szeretete, a környezet élő és élettelen értékeinek megóvása beépül szokásrendszerükbe. Mindezt előreviszi a Freinet pedagógiát jellemző közvetlen tapasztalatszerzés, a szeretetteljes légkör, a gyermeki személyiség tiszteletben tartása, önállóságuk és különbözőségük figyelembevétele, valamint annak szem előtt tartása, hogy minden gyermek egyszeri és megismételhetetlen csoda!

Életkoruknak megfelelő módon játékosan, biztonságot nyújtó légkörben, a mese feszültségoldó bűvöletében juthassanak minél több sikerélményhez a természet adta páratlan hangulatú környezetben.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt igazolják, hogy gyermekeink szeretnek óvodába járni, szívesen, örömmel tevékenykednek, nyitottak a környező világra, szeretik a kihívásokat, tevékenységükben megjelenik a kreativitás. A program következetes alkalmazása eredményeként gyermekeink 6-7 éves korukra alkalmassá válnak az iskolakezdésre.

A balatonfüzői óvodák három településrészen, Balatonfüzfőn, Tobrukban és Füzfőgyártelepen találhatóak.

A családi jellegű intézményeinkben jelenleg 6 csoport működik. Közvetlen lakókörnyezetünkben élő családoknak kínál hatékony és eredményes nevelést oktatást a szülők munkaidejének figyelembevételével. A lakókörnyezeten kívül élő családok is érdeklődnek óvodánk iránt. Miért? Azért, mert nevelőtestület korábbi és jelenlegi eredményei, szakmai felkészültsége, elhivatottsága, munkabírása garancia arra, hogy az intézményt látogató gyerekeknek nyugodt biztonságos légkört tudjunk teremteni.

Óvodánk vezetője, pedagógusai és munkatársai olyan személyek, akik nyitottak, érdeklődők és szakmai tudásukat folyamatosan fejlesztik.

Pedagógiai programunkban két területnek adunk prioritást, a környezeti és az anyanyelvi nevelésnek. E két terület erősítésével készítjük fel a gyermekeket arra, hogy nyitott, érdeklődő, folyamatos tanulásra kész és képes emberré váljanak.

A természeti környezet gazdagsága kifogyhatatlan tárháza játéknak, alkotásnak, munkának. Óvodánkban a valóságos élethelyzetek rendezik maguk köré a tennivalókat. Ezekhez gazdag, nevelő hatású környezetet biztosítunk. Az óvoda minden dolgozója tisztában van a fenntarthatóság tartalmi jellemzőivel és ez minden tevékenységünkben megnyilvánul. Ezáltal az óvoda felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, a közösségi egészséges életvitelre.

Balatonfüzfő adottságait óvodásaink mindennapi életének színesítésében, gazdagításában jól ki tudjuk használni.

Városunk és a község közelében található települések (Balatonalmádi, Veszprém) is sok lehetőséget nyújtanak a tágabb társadalmi és természeti környezet megismeréséhez. (Könyvtár, Piac, bábszínház, állatkert, játszótéri kirándulások)

Épületeink belső tere esztétikus, otthonos, légkörük családi gyermekszertő. Udvaraink fái, bokrai lehetőséget adnak a környezet folyamatos felfedezéséhez, megismeréséhez, megszerettetéséhez, megóvásához. Udvari játékkészletünket folyamatosan fejlesztjük, és mindent megteszünk azért, hogy játékaink, sportszereink sokoldalúan fejlesszék és kielégítsék gyermekeink nagy mozgásigényét.

A Balaton uszoda lehetőségeit kihasználjuk. Gyermekeink 90%-a meg tanul úszni, víz bízossá válik, mire eléri a tanköteles kort.

A séták, gyalogos, autóbuzsos, vonatos kirándulásaink mind hozzájárulnak a gyermekeink közlekedési tapasztalatszerzéséhez, és nagymértékben fejlesztik tájékozódási képességeiket.

Szakmai sikereink az anyanyelvi fejlesztés terén is meghatározóak. Nagycsoportosaink fantáziája, önálló meseszövése, aktív szókincse, önmegvalósítása egy fejlettebb szintet mutat.

A Balatonfüzfőn működő civil szervezetekkel is szoros kapcsolatot ápolunk. Rendezvényeiket rendszeresen látogatjuk, kiállításaira gyermekmunkák készülnek. A város kulturális vérkeringésében is részt veszünk. Helyi ünnepélyeken, rendezvényeken óvodánk mindig képviselteti magát

Minőségi munkára törekszünk.

Óvodánk adottságai, szellemisége, sikerei, boldog óvodás éveket biztosít a ránk bízott gyermekek számára.

Gyermekekép

„A gyermek lelke olyan, mint a tükör, mely váltakozva fordul új és új irányba, s fényt keres, napok, holdak, csillagok vagy pislogó gyertyák fényét, mit önmagáról visszatükröztesse. Van gyermek, kit gondosan szoktatnak, hogy merre s hova forduljon fény után. Nap felé, vagy ritka csillag felé. ...Aztán van, aki csak úgy önmagától fordul erre, arra, s keresi azt, ami éppen szépet ígér, vagy ami megnyugtat. ...ő különösen segítségetek!” (Vass Albert: Elindult egy élet)

A gyermek magában hordozza fejlődésének, kibontakozásának, önmegvalósításának minden csíráját. A gyermek a megélt élményei, érzelmei, korábbi ismeretei alkotják élete alkotó elemeit, amelyek egyedi és gazdag lényé formálják. A gyermeknek joga, hogy olyannak fogadják el amilyen.

A gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Az óvodás gyermek kíváncsi, érdeklődő, testileg és lelkileg gyorsan fejlődik. Mindent ki akar próbálni, meg akar ismerni, napról-napra többet akar produkálni. Társas és baráti kapcsolatokat hoz létre maga körül, meg tanul irányítani és alkalmazkodni. Gyorsan elsajátítja a szokásokat, igyekszik alkalmazkodni a szokásrendszerhez. Mindent közölni akar, néha nehezen várja ki, ha nem űrá figyelnek. Az „ÉN” fogalmától nagyon gyorsan eljut a „MI” fogalmáig. A mi óvodánk, a mi csoportunk, a mi játékaink, a mi óvó nénink, a mi dadusunk.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, elfogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának

Jövőképünket a következő normáink határozzák meg:

- Az egészséges életmód és a pozitív énkép kialakulásának segítése.
- A közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása.
- A kultúra iránti érzékenység, a hagyomány tisztelete, a természetes környezet harmóniájának tisztelete, megismertetése.

Szervezett nevelőmunkánk során játszva, játékba ágyazottan nyújtunk sokrétű ismereteket, biztosítunk széleskörű tanulási lehetőségeket. Legfontosabb feladatunk, hogy gyermekeink megtalálják a boldogságot, hogy megtapasztalják örömteli játékaik során a szabadság felelősségét, a döntés megannyi lehetőségét, a választás kihívásait.

Hiszünk abban, hogy szeretetteljes pedagógiával már óvodáskorban megalapozhatjuk az érzelmi kötődést a társakkal szemben. A nevelési feltételek sajátos megszervezésével lehetővé tesszük a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális, értelmi és érzelmi érettség kialakulását.

Hisszük, hogy a gyermeki lélek az első hat évben a legérzékenyebb. A szeretettel, szelídséggel, türelemmel való nevelés, a személyiségük kibontakoztatása ebben a korban a legfontosabb és leghatékonyabb.

A programunk meghatározó személyisége a pedagógus, aki hiteles mintát ad a gyermeknek, szülőnek egyaránt. Nevelőmunkánk segítői, az intézmény összes dolgozója is hozzájárul szakmai sikereinkhez.

Nevelési felfogásunkban a gyermek legfontosabb tevékenysége a játék, ebbe ágyazódnak be az egyéb tevékenységek, melyek közül a legfontosabbnak tartjuk a külső világ tevékeny megismerését, a természettel való kapcsolatot.

A sokszínű tevékenységek által gazdagítjuk a gyermek nyelvi kifejezőképességét, fejlesztjük értelmét és gondolatvilágát, szociális érzékenységét, megtanul beilleszkedni a közösségbe, megismeri a viselkedés alapvető szabályait, becsüli és óvja környezetét.

Valljuk, hogy nyugodt, derűs, szeretetteljes, családi légkörben felnövő gyermekekből válik kiegyensúlyozott, másokat megértő és tisztelő, nyitott, segítőkész, aktív és kreatív ember. Az óvodáskor végére a gyermek a különbözőségekkel természetes módon együtt él, korának megfelelő mértékben empátikus, szolidáris játszótárs, csoporttárs.

Óvodánk nevelőtestülete elkötelezte magát arra, hogy a családdal szorosan együttműködve a természet közelségét, a vidéki élet jellegzetességeit és hagyományait segítségül hívva valósítjuk meg a gyermek személyiségének harmonikus fejlesztését.

Óvodakép

Az óvodás korú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Óvodánk nevelőtestülete középpontba helyezi a 3-7-8 éves gyermekek személyiségének kibontakoztatását, sokoldalú harmonikus fejlesztését, figyelembe véve az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütemet. Különösen fontosnak tartja a nyugodt, szeretetteljes nevelői légkör biztosítását minden óvodai dolgozó részéről.

A gyermekkor egyik meghatározó élménye a természettel való találkozás. A környezethez való pozitív érzelmi viszony kialakítása, a növény- és állatfajok tisztelete, megbecsülése, a lakóhely, a szülőföld, az óvoda és a hozzájuk kapcsolódó személyek, szülők, óvónők, az itt élő emberek megismerése és szeretete vezethet oda, hogy természetszerető, környezettudatos emberekké váljanak.

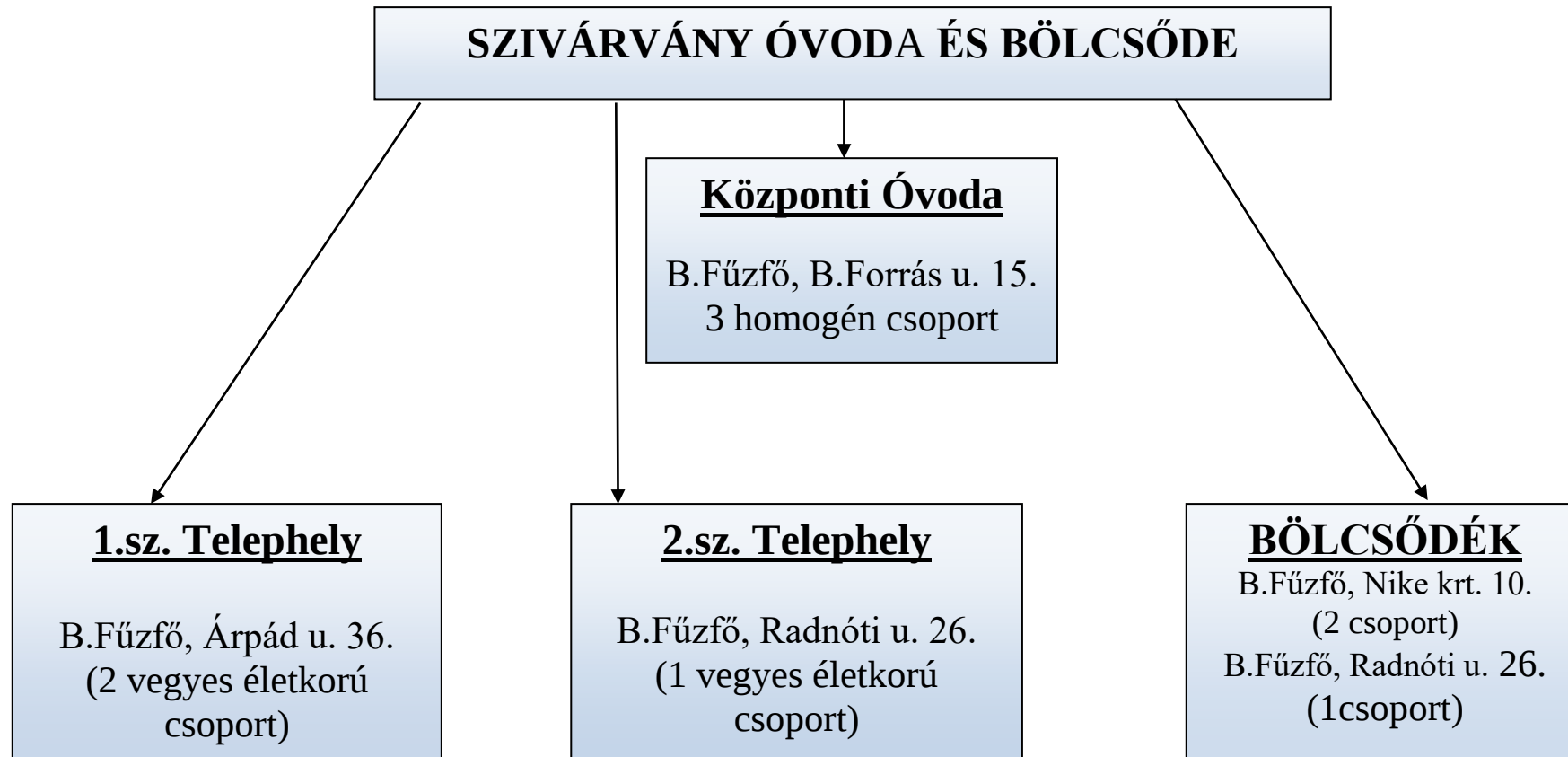
Alapvető követelmény, hogy a gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés valamint bizalom övezze.

Az óvodapedagógus egész napi nevelőmunkája során, mint modell, és mint példakép, kifejezésre juttatja együtt érző, előítéletektől mentes, szeretetteljes magatartását. Az ő biztonságot, harmóniát sugárzó egyénisége feltétlenül hatni fog a gyermeki személyiség fejlődésére. Olyan nevelő képes a gyermeket az életre, az önálló gondolkodásra serkenteni, aki maga is rendelkezik ezekkel a képességekkel.

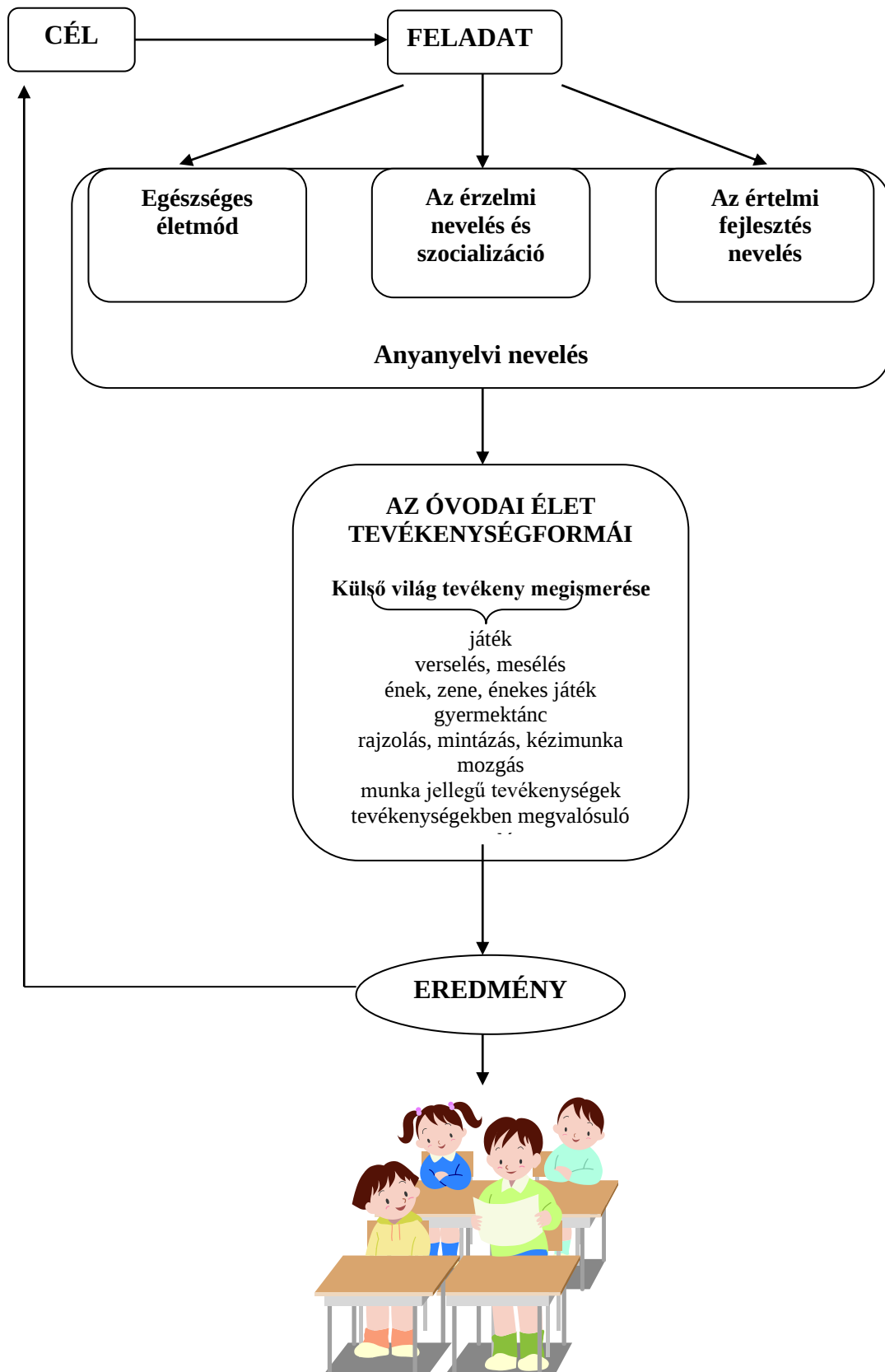
A nemzetiséghez, kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Jót és jól játszani – ez a gyerekeknek dolga az óvodában. A **mással nem helyettesíthető játék** kicsiben maga az élet, éppen ezért az életre nevelés alapvető és leghatékonyabb eszköze.

2. Az óvodai nevelés rendszere

1. Pedagógiai programunk alapelvei és a fejlesztés célja

Alapelveink:

- A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.
- A gyermekek jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása és megerősítése.
- A gyermeket elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.
- Mindenkor és minden helyzetben a gyermekek érdekeinek figyelembevétele.
- Az óvodánk inkluzív szemlélettel, gyermekközpontú nevelési attitűddel, gyermeki személyiség kibontakozására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét.
- Az óvodai nevelés sajátos eszközeivel az esélyegyenlőség biztosítása, a hozott hátrányok kompenzálása.
- Az alkalmazott pedagógiai eszközöket, módszereket a gyermek személyiségéhez és érési üteméhez igazítjuk, ezzel segítve a gyermek egyéni képességeinek és készségeinek kibontakoztatását, kompetenciáinak alakítását.
- Erősítjük a természetszerető, környezettudatos magatartás kialakulását.
- A hátrányos megkülönböztetés tilalmának tiszteletben tartása.
- Az óvoda kialakult pedagógiai értékének megőrzésére törekvés.

Óvodánk nevelési célja:

Az óvodás gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával

- A sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki, és szociális érettség kialakítása.
- Az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzése, az óvodai nevelési feltételek sajátos megszervezésével,
- A gyermekek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása,
- A sajátos nevelési igényű gyermekek integrálásával esélyegyenlőség biztosítása,
- A migráns családok gyermekeinek interkulturális nevelése

A nevelési célok megvalósításának érdekében az óvodai nevelőmunkánk feladata az óvodások testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.

3.1. Az egészséges életmód alakítása

Célunk:

Elősegíteni a gyermekek szükségleteinek kielégítését, egészséges fejlődését és megteremteni a nevelési hatások érvényesülésének feltételeit.

A növekedés és fejlődés üteme, jellemzői egyéni sajátosságokat mutatnak, amelyeket a gondozás során fontos figyelembe venni.

Feladataink:

- Biztosítsuk a gyermekek egészségének védelmét, edzését.
- Alakítsuk ki az egészséges életmód, a testápolás, az egészségmegőrzés, betegségmegelőzés szokásait.
- Biztosítsunk nyugodt, egészséges, biztonságos légkört, amelyben a gyermekek örömmel, jó közérzettel végzik tevékenységeiket.
- Törekedjünk a hátrányos helyzetű és ingerszegény környezetből érkező gyermekek társaikhoz való felzárkóztatására, ha szükséges, megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátására.
- Alakítsuk ki életkoruknak és a helyi sajátosságoknak megfelelő helyes életritmust, napirendet, szokásrendet.
- A testmozgás, a szabadban való tartózkodás igényének felkeltése, a rendszeres testedzés szokássá alakítása.
- Biztosítsuk a kulturált és egészséges étkezés feltételeit.
- Biztosítsuk alapvető fizikai szükségleteinek kielégítését.
- Alakítsuk ki a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokásokat és alapozzuk meg a környezettudatos magatartást.
- Biztosítsuk a megfelelő szakemberek bevonásával a speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátását.

Sikerkritériumok:

Testápolás

- Önállóan mosakodnak, törülköznek, figyelmeztetés nélkül mosnak kezet szükség szerint.
- Vigyáznak a WC és a mosdó rendjére.
- Tisztálkodási eszközeiket a helyére teszik.
- Fogat mosnak, fogápoló eszközeiket tisztán tartják.
- Fésülködnek szükség szerint.
- Használják a zsebkendőt, helyesen fújják ki az orrukat.

Önkiszolgálás:

- Az épületbe belépve használják a lábtörlőt.
- Mindennapi szükségleteik kielégítését koruknak megfelelő önállósággal végezzék.
- Segédkeznek a csoportszobák rendezésében, átrendezésében, az esztétikus környezet rendjének megtartásában.

Étkezés:

- Étkezések alatt kulturált viselkedési normákat betartják.
- Helyesen használják az evőeszközöket.
- Igénylik az asztal esztétikus rendjét.

Öltözködés:

- Önállóan, megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek.
- Ruháikat, ágyneműjüket hajtogatva teszik a helyére.
- Cipőfűzőjüket megkötik.
- Hőérzetüknek megfelelően öltözzenek.

3.2. Érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az

óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes, befogadó és elfogadó légkör vegye körül.

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenység. Úgy szervezzük az óvodai életet, hogy segítse elő a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, igazságosság) és akarat tulajdonságainak (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) fejlődését.

Az óvodapedagógus viselkedése legyen modell értékű a gyermeki magatartás szempontjából.

Célunk:

- Biztonságot, szeretetet közvetítő környezetben a gyermekeket képessé tenni az együttéléshez szükséges erkölcsi normák elsajátítására és betartására, a közösségi élet szabályainak elfogadására és alakítására.
- A gyermek egyéni igényeit megértéssel fogadni és empátiakészséget mutatni ugyanúgy hozzátartozik az érzelmi neveléshez, mint a kiegyensúlyozott, harmónikus alaphangulat kialakítása.
- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, értelmi, vagy mozgássérült hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelésének segítése, akik speciális ismereteket, sajátos törődést igényelnek, szükség esetén megfelelő szakemberekkel való kapcsolatfelvétel útján.

Feladataink:

- Tegyük lehetővé, hogy a gyermeket már az óvodába lépésekor kedvező érzelmi hatások érijék,
- Biztosítsuk, hogy az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd jellemezze,
- Segítsük én-tudatának kialakulását, és engedjünk teret önkifejező önértékesítő törekvéseinek
- Biztosítsuk a közösségi magatartás fejlődését, az együttéléshez szükséges készségek, képességek kialakítását, különbözőségek elfogadását és tiszteletét.
- Tegyük lehetővé a konfliktusok kezelését, a társakért, a csoportért érzett felelősségérzet kialakítását.
- Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.

Sikerkritériumok:

- Mások jelenlétében játszanak, megértik a szabályokat és alkalmazzák,

- Részt vesznek a csoportszoba berendezésében, rendben tartásában, játéksarkok kialakításában, bekapcsolódnak a szabad játékba.
- Együttműködők a csoportos feladat végzésben.
- Segítséget nyújtanak vagy kérnek társaiktól,
- Tevékenységek végzése közben nem zavarják egymást,
- Részt vesznek a közös tevékenységekben, elfogadják a megkívánt magatartási formákat,
- Figyelmesen, türelemmel meghallgatják az óvónők és társaik közlését, kérdését,
- Tisztelettel viselkednek a felnőttekkel, az óvoda dolgozóival, vigyáznak munkájuk eredményeire,
- Örülnek a közösen elért sikereknek, természetes szükségletté válik a közös tevékenység,
- Képesek kívánságaikat, törekvéseiket módosítani, esetleg elhalasztani, ha erre szükség van.

3.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az értelmi nevelés változatos tevékenységeken keresztül, a kultúra átadás hatásrendszerében az óvodai nevelési módszerek segítségével, elsődlegesen a **gyermek szabad játéka** által valósul meg. Az értelmi fejlesztés szoros kapcsolatban van az anyanyelv és a kommunikáció alakulásával.

A program lényeges része a **beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció** fejlesztése. Csak kellő nyelvi fejlettséggel rendelkező gyermekek lesznek ugyanis képesek az alap- kultúrtechnikák elsajátítására. A kommunikáció a beszéd és a gondolkodás egyik eszköze.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással, és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

A gyermek beszéd- és kommunikációs képessége elsődlegesen függ a családi szocializációtól, mely előnyös vagy hátrányos helyzetet teremt a gyermek számára a közösségben.

Az értelmi fejlődés csak a gyerekek aktív közreműködésével képzelhető el a megismerési folyamatban.

Az értelmi nevelés a gyermekek kíváncsiságához és érzelmi motiváltságához alkalmazkodik,

a célok, feladatok, eredmények integráltan jelennek meg, s a gyermek sokoldalú tevékenységeiben valósulnak meg.

Célunk:

- A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése
- Kognitív képességeinek fejlesztése:
 - egyre pontosabb valósághű észlelés
 - figyelem- összpontosításra való képesség
 - valósághoz közelítő képzeleti működés
 - reproductív emlékezet
 - problémamegoldó és kreatív gondolkodás
 - az alakuló fogalmi gondolkodás
- A beszédkedv felkeltése és fenntartása
- A beszédhallás és szövegértés fejlesztése
- Kapcsolatfelvétel támogatása, az információ eljuttatásának segítése a másikkal, verbális és nonverbális eszköztár kialakításával

Feladataink:

- Olyan biztonságos, elfogadó, befogadó, szeretetteljes légkör megteremtése, ahol bátran elmondhatják a gyermekek a gondolataikat
- Változatos tevékenységek szervezése, biztosítása
- A sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítás, mely a későbbiekben előhívható
- A természet és a társadalom jelzéseinek nonverbális közléseinek észre véttetése, megismertetése
- A gyermekek kíváncsiságára, érdeklődésére építés
- Az egyéni érdeklődési kör figyelembevétel
- Figyelem-összpontosításra motiválás
- A pszichikus képesség struktúrák fejlődésének egyéni nyomon követése, a szükséges fejlesztési feladatok tervezése és beépítése a gyakorlatba
- Minden gyermeki kérdés megválaszolása
- Kommunikációs helyzetek teremtése, a gyermekek beszédkedvének felkeltése
- A gyermekek szókincsének bővítése
- Metakommunikációs eszköztár megismertetése, gyakorlása a játékban
- A társ verbális és nonverbális reakciói megértésének segítése
- A nyelvileg hátrányos helyzetű, illetve nyelvileg kiemelkedő gyermekek differenciált fejlesztése

- Nyelvtanilag helyes, jól érthető, tiszta beszéddel mintaadás
- Migráns gyermekek egyéni fejlesztése a magyar nyelv megismertetése terén
- Szakmai kapcsolat tartása a logopédussal, fejlesztőpedagógussal.

Sikerkritériumok:

- Korának megfelelően kialakult a pontos érzékelése, észlelése.
 - Képes vizuális, auditív differenciálásra.
 - Térbeli viszonyokat képes felismerni, megnevezni.
 - A keresztcsatornák működése korának megfelelő.
 - Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is.
 - Figyelme korához képest tartós.
 - Gondolkodására a problémamegoldásra törekvés és a kreativitás jellemző.
 - Helyesen, tisztán, érthetően beszél.
 - Kérdésre minimum egyszerű mondattal válaszol
 - Szókincse korának megfelelő.
 - Jól használja a metakommunikációs eszközöket.
 - Bátran szívesen kommunikál a társaival és a felnőttekkel.
 - Társára odafigyel, türelmesen meghallgatja mondanivalóját.
 - A közölt információt megérti.
 - A kommunikációt kapcsolatfelvételre is használja.
 - Bátran kérdez.
 - Verbális emlékezete korának megfelelő.
 - Egyszerűbb történetet, mesét képes önállóan is elmondani.
-
- Ismeri és használja az udvariassági szavakat.
 - Tud szemkontaktust teremteni és tartani.
 - Élményeit és gondolatait el tudja mondani.
 - A migráns kisgyermek is megérti az óvodai élethez szükséges kifejezéseket, és képes magát megértetni.

Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai

4.1. A külső világ tevékeny megismerése környezeti tartalommal

A környezeti nevelés fontosságát, személyiségformáló, szokás kialakító szerepét tekintjük nevelésünk vezérfonalának és a tevékenységeket (játék, verselés, mesélés, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, mozgás), mint egy gyöngyként erre fűzzük fel. Így lesz komplex egész nevelésünk, mellyel megalapozzuk az óvodába járó gyerekek környezeti tapasztalatait, melyek később ismeretté, majd egész életre szóló tudássá alakulnak.

Külső világon, környezeten értjük egyrészt a külső természeti környezetet (természet, víz, levegő, növények, állatok), másrészt a külső, ember alkotta, épített környezetet. Tisztában vagyunk vele, hogy a nevelés nem megy egyik napról a másikra, tudjuk, hogy a szóbeli közlés a környezet alakításában nem lehet elsődleges, nem lesz belőle szokás, életforma. Életformára, környezettudatos, természetbarát életformára pedig magával a mindennapi élettel tudunk nevelni.

A közvetlen élményeken alapuló tevékenység hatására fejlődik majd a gyermekek érzékenysége, és alapozódik meg a természettel együtt élni tudó és a természetet védő ember szokása. A környezet minél átfogóbb megismertetése lehetőséget ad az egyetemes, a nemzeti kultúra értékeit, hagyományait, az adott tájra, helységekre jellemző néphagyományok közvetítésére. Hagyományok által őrizhetjük meg a tudást, tapasztalatot, melyet elődeink felhalmoztak. Ha mindehhez hozzájárul az óvodapedagógus érdeklődése, empátia-készsége, színes egyénisége, továbbá az őt körülvevő felnőttek –különösen az érzelmileg közel álló dajka – pozitív példája, biztos, hogy gyermekeink megszeretik a környezetüket, ragaszkodnak ahhoz, lehetőségeikhez képest védik, és a megfelelő ismeretekkel rendelkezve eligazodnak benne.

A külső világ tevékeny megismerésének témaköreit mindig az aktuális évszakok, napszakok, események, ünnepek határozzák meg. Nevelésünk során alkalmazkodunk a gyermek életkori sajátosságaihoz és egyéni fejlettségéhez, a megvalósítás az apró történéseken keresztül érvényesül.

A környezeti nevelés megvalósítását a 3-7 éves gyermek következő életkori jellemzői teszik lehetővé:

- Cselekedeteit mindig valamilyen érzelem kíséri
- Tevékeny, aktív, nyitott, kreatív
- A körülötte lévő világot érzékszerveivel, tapasztalás útján ismeri meg
- Érzelmileg kötődik az őt nevelő felnőttekhez "modell követő"

A nevelés kezdetén nagyon fontosnak tartjuk, hogy az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék a gyerekeket, mert ez segít a szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, lehetőséget, teret ad én érvényesítő törekvéseire. A szocializáció, a környezeti nevelés céljának és feladatának megvalósítása szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása. A megvalósulása olyan sokszínű tevékenységet feltételez a gyermeki közösségben, amely különös tekintettel van a mással nem helyettesíthető játéokra. Ezért olyan óvodai élet szervezése kívánatos, amely a természetbarát, környezetbarát szemléletet sugallva, segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, ...) és akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat....) fejlődését.

Környezeti nevelés óvodai feladata: környezettel való "együttélésre" nevelés, ez magába foglalja a környezet tényleges védelmét is, egyben környezet kultúra közvetítése átadása: életmód, gondolkodás- és viselkedésmód, védelem, fejlesztés, okos és mértéktartó fölhasználás - ezeken keresztül a teljes személyiség fejlesztése.

A környezet szóba beleértjük természetes és "mesterséges" környezetünket is, vagy is, az ember által létrehozott környezetet is (sőt még a kulturális környezetet) és értelemszerűen magát az élő és élettelen természetet is. Ebben az értelemben tehát a környezeti nevelés komplex fogalom.

A tanulás tartalma, vagyis a tapasztalatok és ismeretek elsősorban a gyermek közvetlen társadalmi-, természeti környezetéből származnak. Magukba foglalják azokat a magatartási formákat, viselkedési szokásokat, erkölcsi tulajdonságokat is, amelyek kialakítása ebben az életkorban kívánatos.

Az óvodáskor az érzelmek időszaka, az érzelmek hatalmuk alatt tartják az egész személyiséget, és az érzelmek határozzák meg kapcsolatát a környezettel, a környezetben élőkkel. Természetbarát gyermek, csak természetbarát környezetben nevelődhet.

Nevelésünk igazodik a gyermek életkori sajátosságaihoz, és a megvalósítás az apró történéseken keresztül érvényesül.

A gyerekek az óvodába lépéskor benyomásokat szereznek a csoportjukról, az ovi udvaráról, a mi utcánkról, városunkról, településünkről stb. A közös együttlétek alkalmával, a pozitív viselkedés minták hatására fokozódik önállóságuk, intellektuális képességük (megfigyelő, emlékező stb.)

Az óvodai csoport szobákba, a természetsarkokba, mindenhova becsempésztük a természet kicsiny darabját. Növényekkel gazdagon díszített csoportszobáinkban megtalálható az akvárium a zöld sarok, ahol mindig csírázik, hajt, zöldell valamilyen növény.

A gyerekeknek az óvodába lépés pillanatától lehetősége van ezek megfigyelésére, cselekvően részt venni gondozásukban.

Az óvodások gazdag tevékenységéhez tartozik a kertben végzett " munka ". Közben megfigyelhetik, tapasztalhatják a növények növekedését, fejlődését - magtól magig - és azt is, hogy fejlődésüket milyen feltételek megteremtésével érhetjük el.(víz, levegő, tápanyag stb.) Megismerkedhetnek a nyíló kerti virágokkal, a rovarok világával.

Az óvodáinkban rendszeressé vált kirándulások, terepjárások során megtanulhatják a gyerekek az időjárásnak, a terepnek megfelelő öltözködést, a csalán, a rovarok, az égető napsütés elleni védekezést. Elsajátíthatnak olyan viselkedési mintákat, amelyek alkalmasak arra, hogy gyakorlásuk közben megfigyelhessék az élő természetet, észrevegyék a legapróbb növényt, rovar, meghallják a madarak hangját, más állatok neszeit.

A természet megszerettetésének alapvető feltétele az óvónő nyitottsága, érzékenysége a szép iránt. Fontos, hogy ő is élményként élje meg a természet legapróbb rezdüléseit, hogy az érzelmeken keresztül részesévé váljon, a környezeti, természeti csodák felfedezésének.

A környezeti nevelés négy fő területe a helyi sajátosságokra épül:

- A külső természeti környezet: (természet, víz, levegő, talaj, növények, állatok)
- Külső ember alkotta (épített) környezet: (épületek, a tárgykultúra, műemlékvédelem, a téralkotás, az eszközök és anyagok ökológiája, környezetbarát szokások, hulladékkezelés, vásárlás és árucikkek, az emberi kapcsolatok, a városi környezet, stb.
- A belső természeti környezet: "a belső világ": az egészséges életmód, a megfelelő napirend, az egészségre vezető szokások megalapozása, a táplálkozás, a mozgás, a betegség-megelőzés
- A belső személyes környezet: a mentálhigiéné, a lelki élet egészsége, önértékelés és énkép

E négy rész szorosan és szétválaszthatatlanul összetartozik, egymásra épülve adja meg a lehetőséget a környezeti nevelés helyszíneinek „színtereinek” kiválasztására.

A környezeti nevelés óvodai színterei

Az óvoda belső tere: a csoportszoba és az óvoda egyéb helységei (folyosó, tornaterem, öltöző, mosdó, stb)

A csoportokban található természetsarkok: az élő és élettelen kincsek helye, növények,(különböző dísnövények) állatok,

A közös, és egyéni kirándulásokon gyűjtött "kincsek"(termések, levelek, magok, tollak, kérgek tojások, elhagyott fészkek, kagylók, csigaházak, kőzetdarabok, kavicsok stb.)

Munka jellegű tevékenységek: növények öntözése, leveleinek permetezése, átültetés, szaporítás, egyszerű kísérletek, csíráztatás, hajtás, különböző körülmények között.

Állatok etetése, szaporítása, tisztántartása, gondoskodás a megfelelő életfeltételekről.

A tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges képességek, tulajdonságok, kompetenciák (pl a kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) alakításának egyik lehetősége.

Család-óvoda: szülők,(nemiség, anya, apa, testvérek,) barátok, "más emberek"

Az óvoda kertje:

- több funkciós (pihenő, játszó, gondolkodó)
- pihenés (aktív, passzív)
- játék
- testedzés
- szocializáció (bújó helyek)
- kerti munka (munka jellegű tevékenység)
- ültetés, gondozás (a növények életének megfigyelése a magtól a magig)
- gyógynövény program
- egészséges táplálkozás
- életközösségek a kertben:
- a kertben élő állatok életének megfigyelése, életfeltételeinek biztosítása (pl. bozótos a madaraknak virágos növény: pillangó, méh, stb...)
- madárvédelem a Madárbarát Óvoda cím viselőjeként.

Az épített környezet: az ember által alkotott világ környezeti nevelési vonatkozásai is lokális körben kezdődnek. A közvetlen környék "bejárásával" a település és épületei, útjai múltjával, jelenével való ismerkedéssel kezdődik.

Környezetvédelmi, természetvédelmi tapasztalatok:

Az élethez levegőre van szükség: jó-rossz levegő (tapasztalatgyűjtés, szellőztetés, séták, kirándulások, nyaralás során) tiszta-szennyezett levegő,(kísérletek hóval, vízzel, szűrés, összehasonlítás).

Közlekedés hatásai: por, gázok, zaj hatásai az emberekre és az út mentén élő

növényekre . A növények élettere nyáron(szárazság) télen sózás)

Zaj okai, hatása

Víz nélkül nincs élet. (kísérletek növénygondozás során,) Tiszta víz- szennyezett víz, patakvizsgálatok, ismerkedés a vízi gerinctelenekkel (kísérletek a mosóporral és a pénzzel, a "molnárka élete ") takarékoskodás a vízzel. (otthon és az óvodában). A Balaton és élővilága.

Hulladék-szemét: kezelésének megoldása, városi szinten, emberek és szokások

Természetvédelem: védelemre szoruló állatok, növények, tájak. Szabályok a védett területeken, parkok, vizek, tavak, folyók, életközösségei.

Feladataink:

- Teremtsünk lehetőséget új tapasztalatok, ismeretek szerzésére a szűkebb és tágabb természeti emberi-tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól
- Alakítsunk ki pozitív érzelmi viszonyt a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja meg azok védelmét, az értékek megőrzését;
- Építsünk a gyerekek érdeklődésére, aktivitására;
- Biztosítsuk a környezetben való tájékozódást, ismertessük meg a gyerekekkel a közlekedési eszközöket, gyakoroltassuk a helyes közlekedés szabályait;
- Fedeztessük fel a levegő, víz és talajszennyezés káros hatásait;
- Ismertessük meg a gyermekekkel a hulladék-hasznosítás fontosságát, ennek kapcsán a természetes anyagok használatának előnyeit is;
- Eleveítsük fel a helyi népszokásokat és a környező népek szokásaival is megismertetjük;
- Juttassuk a gyermekeket matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek birtokába, melyeket tevékenységeiben is alkalmazzon.
- Ismertessük meg a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások a családi és tárgyi kultúra értékeit, tanítsuk meg ezek szeretetét és védelmét is.
- Ismertessük fel a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, alakítsuk a gyerekek ítélőképességét, fejlesszük tér-, sík- és mennyiség szemléletét.
- Segítsük elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

Sikerkritériumok:

- Ismerik szűkebb és tágabb környezetüket (család, óvoda, lakóhely);
- Képesek felfedezni a természet változásait, az évszakok jellegzetességeit, ismerik a színeket;
- Vannak tapasztalataik az időjárás és öltözködés összefüggéseiről;
- Tudnak közlekedni, ismernek egyszerűbb közlekedési táblákat és szabályokat;
- Legyenek ismereteik a szárazföldi, vízi, légi járművekről;
- Ismerik a környezetükben lévő néhány intézmény rendeltetését;
- Felsorolják a testrészeket az emberi test felépítésének megfelelően, igényesek testük tisztaságára;
- Ismerjenek növényeket, állatokat, tudják csoportosítani megadott szempont szerint;
- Használják játékukban, munkatevékenységük során a szerzett ismereteket;
- Összehasonlításokat képesek szóban kifejezni;
- Tudjanak térben tájékozódni, jobb-bal irányok és állásokat meg tudják különböztetni, értik és követni tudják az irányokat, illetve helyeket kifejező névutókat (alá, fölé, mögé, közé stb.).
- Képes az önálló véleményalkotásra és döntéshozatalra.

4.1.1. A külső világ mennyiségi és formai összefüggésének tevékeny megismerése:

Matematikai fogalmakkal a mindennapi életben állandóan találkozunk a kisgyermek, így szinte természetes módon ismerkedik meg velük. A matematikai kifejezések először passzív szókinccsé válnak, később azonban egy részük beépül beszédükbe.

Célunk:

- A minket körülölelő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztaltatása.
- A matematikai érdeklődés felkeltése.
- A logikus gondolkodás megalapozása.

Feladataink:

- A játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása.
- Logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése, alkalmazása.
- Matematikai fogalmak, kifejezések, összefüggések megismertetése, megtapasztaltatása.
- A matematika iránti érdeklődés felkeltése.

- Érdekes, a gyermekek kíváncsiságára építő problémahelyzetek teremtése.
- A gondolatok, a probléma megfogalmazás, a pontos, egyértelmű, a gyermekek számára érthető közvetítése.
- Matematikai tartalmú játék kezdeményezése során, a gyermekek egyéni fejlettségének, képességeinek figyelembe vétele.
- A gyermekek egyéni feladatmegoldásának meghallgatása, a sajátos logika elfogadása.
- Szükség esetén rávezető kérdésekkel segítség.
- A gyermeki tevékenység változatos formájának biztosítása: egyéni, páros, mikro-csoportos szervezéssel.
- Mozgásos feladatnál a testrészek megnevezése, a velük végzett cselekvés elmondása.
- A matematikai osztályozás, halmazokkal végzett feladatoknál, a matematikai ítéletek megnevezése.
- A térbeli viszonyok, az irányok és helyzetek pontos megnevezése.

Sikerkritériumok:

- Logikus gondolkodása, logikai következtetései életkorának megfelel.
- Problémamegoldó készsége jó.
- Számfogalma tízes számkörben mozog.
- Képes halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni.
- Helyesen értelmezi és használja az összehasonlítás megítélésének fogalmait: hosszabb- rövidebb, kisebb- nagyobb, több-kevesebb.
- Ismeri az irányokat, és helyesen értelmezi feladatvégzése során: jobbra-balra, előre-hátra, lent – fent...
- Helyesen használja a névutókat.
- Felismeri a sorba rendezés logikáját, azt képes jól folytatni, legalább 3 elemszámmal.
- Az alapvető formákat felismeri, azonosítja: kör, négyzet, téglalap, háromszög.
- Képes részekből az egészet kirakni.
- Ismeri az alapvető mértani testeket, azokat képes felismerni és megnevezni (kocka, gömb, téglatest)
- Van tapasztalata a tükörképről, a szimmetriáról.
- Azonosságokat, képességeket képes felismerni és megfogalmazni.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a külső világ tevékeny megismerésében:

A spontán és irányított beszélgetés, a verbális fejlesztés a környezet megismerésének komplex-integrált tevékenységsoraiban célként és eszközként egyaránt megvalósítandó.

A megtapasztaláson alapuló megismerés, információszerzés sokoldalú biztosításával a gyermek aktív, passzív szókincsének mennyiségi és minőségi gyarapítása, ezzel párhuzamosan a fogalmak körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása, a beszéd, a mondatalkotás aktivizálása, a kontextusos beszéd gyakorlása.

4.2 Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek minden nap, visszatérő módon, hosszan tartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. Az óvodás a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelkedő jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Előtérbe helyezzük a szabad játék túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentősége az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is megmutatkozik.

Célunk:

- A gyermek személyiségének sokoldalú fejlesztése a különböző játékfajtákon keresztül az óvodapedagógus tudatos jelenlétével
- Szabad játék túlsúlyának érvényesítése.

Feladataink:

- Biztosítjuk a megfelelő helyet, időt és változatos eszközt a csoportszobában és az udvaron a különböző játékformák kibontakozásához.
- Nyugodt légkört biztosítunk alapvető szokások kialakításával;
- Lehetővé tesszük, hogy a gyerekek fantáziája, hangulatai, érzelmei szabadon megnyilvánulhassanak a játékban;
- Elősegítjük a játék formáinak és tartalmának gazdagítását;
- Fejlesztjük a gyerekek mozgását, mozgásformák kialakulását;
- Biztosítjuk, hogy szabadon, kreatívan használja a rendelkezésére álló eszközöket és módja legyen befejezni a maga választotta tevékenységet;
- Elősegítjük, hogy a konfliktusokat önállóan megoldják;
- Segítjük, hogy játék közben fokozódjon beszédkedvük, ezáltal nyelvi kommunikációs készségük fejlődhessen;

- Erősítjük a közös játék létrejöttét.

4.2.1.Gyakorlójáték:

Célunk:

A gyerekek mozgásának, beszédének, kézügyességének, tapasztalatainak fejlesztése.

Feladataink:

- Biztosítjuk a helyet, időt, eszközt a gyakorlójáték kibontakozásához;
- Lehetővé tesszük a különböző mozgások elsajátítását és ismétlését;
- Törekszünk változatos mondókák, versek, dalok tanulására.

Sikerkritériumok:

- Tudjanak ismételgetni játékos mozgásformákat, ritmikus dalrészleteket, dallamokat, mondókákat, szavakat, verstöredékeket,
- Önállóan tudjanak manipulációs mozgásokat végezni,

4.2.2.Konstruáló játék:

Célunk:

- Mozgáskészségeik, fantáziájuk, kreativitásuk fejlesztése.
- Változatos barkács technikákkal való megismertetés.
- Kézügyesség, képzelet fejlesztése.

Feladataink:

- Biztosítsunk változatos konstruáló játékot és egyéb olyan eszközt, anyagokat, melyből alkotni lehet;
- tegyük lehetővé, hogy elképzeléseiket megvalósíthassák.
- Lehetőség szerint biztosítsuk az alkotás bővítését, fenntarthatóságát.

Sikerkritériumok:

- Ismerjék az őket körülvevő világot, az anyagok tulajdonságait, felhasználhatóságukat;
- Előre elgondolt, meghatározott céllal tudjanak építeni, valamit „alkotni”,
- Legyenek képesek a különböző anyagok, eszközök, kombinált alkalmazására.
- Ismerjenek sok technikát, munkaformát és alkalmazzák is.

4.2.3.Szimbolikus és szerepjáték:

Célunk:

Saját tapasztalataik, ismereteik, elképzeléseik, érzelmeik eljátszása.

Feladataink:

- Biztosítjuk a változatos eszközt, helyet a játékhoz;
- Lehetővé tesszük, hogy elmondhassák, eljátszhassák élményeiket
- Segítjük az önkéntességnek szabadválasztásnak, önállóságnak érvényesülését a játék megszervezésében, a téma megválasztásában, a szerepek kiosztásában, a szereplők közötti viszonyok életre keltésében, a játékszerek, eszközök kiválasztásában, a játékhelyzetek kialakításában.

Sikerkritériumok:

- Legyenek képesek a társakkal való együttműködésre, együttjátszásra;
- Megértik környezetük egyszerűbb jelenségeit és képesek ezeket játékaikban újra alkotni;
- Képesek a cselekvések összehangolására, az egyszerűbb közös játékok megszervezésére a szükséges játékszerek kiválasztására;
- Tudjanak társaival együtt szabályokat, felállítani és azokat betartatni.

4.2.4.Barkácsolás:

Célunk:

Az alkotás vágyának kialakítása.

Feladataink:

- Biztosítjuk a különböző eszközöket, tárgyakat, amiből készíteni lehet valamit;
- Megismertetjük változatos technikákkal;
- Fejlesztjük kézügyességüket, képzeletüket;
- Elősegítjük, hogy a barkácsolás a bábozás, a szerepjáték természetes eszköze legyen.

Sikerkritériumok:

- Segítsenek a játékok megjavításában, a hiányzó eszközök elkészítésében;
- Ismerjenek sok technikát, munkaformát és alkalmazzák is;
- Használják fel a létrehozott eszközöket játékaikban, dramatizálásukban.

4.2.5.Szabályjáték

Célunk:

A szabályokhoz való igazodás képességének fejlesztése.

Feladataink:

- A gyerekeket sokféle mozgás és értelemfejlesztő szabályjátékkal ismertetjük meg;
- Segítjük a gyerekeket a játék kiválasztásában, vezetésében, a szabályok betartásában;
- Fejlesztjük közösségi érzését, felelősségtudatát, szabály- és feladattudatát.

Sikerkritériumok:

- Tudjanak a szabályoknak megfelelően viselkedni (türelem, kitartás, akaraterő);
- A győzelem elérése érdekében képesek legyenek egyéni kívánságaik egyeztetésére társaikkal, közösen örködjének a szabályok betartása felett;
- Legyenek képesek a bonyolultabb szabályjátékok megtanulására és gyakorlására.

Az anyanyelvi nevelési feladataink a szabad játék tevékenységben:

Tudatosan megengedő, támogató biztonságot adó jelenléttel boldog atmoszféra teremtésével és a játék közösen elfogadott normáinak indirekt képviselésével a beszédkedv a közlésvágy motiválása.

Érdeklődés, komoly figyelem kifejezése a gyermeki közlések iránt, készséges válaszok a kérdésre, a gyermeki üzenetek dekódolása, metakommunikációs jelzések küldése, játszótársként nyelvi kifejezésminták adása.

A gyermeki szerepjátékot kísérő párbeszédok támogatása verbális ismeretekkel a fogalomalkotás segítségével, a beszéd prosódiai elemeinek gazdagításával. Beszédalkalmakkal az új szavak szófajok különböző igeidők, módok, ragozás tanulásának, fogalmak megértésének a magyaros mondat alkotás kontextusos beszéd szóbeli kapcsolatteremtés kialakulásának segítése.

4.3. Verselés, mesélés

A mese, a vers ősi forrása az anyanyelvi nevelésnek, régi értékeket, hagyományokat, szokásokat közvetít a gyermekeknek. A közösen átélt örömök és élmények elszakíthatatlan szálakkal kötik össze az óvodapedagógust és a gyermekeket egymással és anyanyelvükkel.

A mesélés verselés, mondókázás mindennaposságával az esztétikai irodalmi fogékonyság megalapozása, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés.

Tapasztalataink szerint a családokban túlburjánzott a személytelen televízió, videó, DVD, számítógép játékot és mesélést helyettesítő szerepe. A médiumok által közvetített műsorok válogatás nélkül kerülnek a gyermekek elé, ezzel fokozva feszültségüket, félelmüket, agresszivitásukat, és sok esetben helytelen mintát adnak. Ezért rendkívül fontosnak tartjuk a

szülők szemléletének formálását a semmivel sem helyettesíthető bensőséges kapcsolatot feltételező és alakító mesélés iránt. Csoportjainkban nincs helye televíziónak és számítógépnek.

Célunk:

- Segíteni a gyerekek világképének kialakulását, a nemzeti kultúra alapjainak elsajátítását, az erkölcsi és esztétikai értékek közvetítését;
- Gazdagítani, színesebbé tenni a gyerekek lelkivilágát, életkörülményeit.
- Helyet adni a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek.
- A korosztálynak megfelelő irodalmi élmények nyújtásával az irodalmi érdeklődés felkeltése.
- A szülők nevelési szemléletének formálása.

Feladataink:

- Alakítsuk ki a mindennapi mesélés igényét;
- Biztosítjuk a mesehallgatásra utaló ismétlődő szokások kialakulását és alkalmazását;
- Életkornak és egyéni érdeklődésnek megfelelő irodalmi anyag választása.
- Építsünk a mese- és versmondásra, a spontán adódó helyzetekre, a kedvező körülmények tudatos előidézésére;
- Tegyük lehetővé a játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek, mesék meghallgatását, dramatizálását, bábozást;
- Válasszunk nyelvileg tiszta és esztétikailag értékes mesét, verset (népi mondókák, népmesék, jelentős költők, írók művei);
- Könyvek használatának, megbecsülésének alakítása.
- Erősítsük az anyanyelv közegén át az emberi kapcsolatokat.
- Ismertessük meg a szülőket a mesélés szerepével.

Sikerkritériumok:

- A gyerekek tudjanak játékhoz illő szövegeket, rigmusokat mondogatni;
- Szívesen részt vesznek az óvónők énekes, mozgásos improvizáló játékkezdeményezéseiben;
- Várják, kérik a mesemondást, a folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait össze tudják kötni;
- Van kedvenc mesekörük, az ismert mesei motívumok bábozása, dramatizálása, rajzolása kedvelt szórakozásaik közé tartozik;
- A szereplők érdekes szólásait, furcsa vagy szép hangzású nevét megjegyzik;

- Ismeri a színházi magatartás alapvető szabályait
- Mesekönyvek képeit önállóan és hosszan nézegetik, kéri a felnőttet, hogy meséljen róluk
- Nő a szülői mesélés gyakorisága.

Az anyanyelvi nevelési feladataink a vers, mese tevékenységben:

A tevékenység formában az anyanyelv gazdagságának ismertetése, a beszédészlelés/megértés/reprodukció fejlesztése. (helyes légzés, tiszta kiejtés, artikuláció, beszédtempó, ritmus, hangsúly, hanglejtés, szókincs, mondatalkotás, helyes nyelvtani struktúra, verbális és nem verbális jelzések, interakciók megjelenítése.)

4.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei nevelésnek a gyermeki lét egészét át kell hatnia. A zenei anyanyelv alapozása szoros kapcsolatban van a nyelv kifejező gyakorlásával. A magyar zenei nevelés szilárd alapja a közös ének, mely hordozza és gazdagítja az anyanyelv örökségét. A zenei képességfejlesztési anyag feldolgozása a népi gyermekdalok, valamint Forrai Katalin: Ének az óvodában és Gryllus Vilmos dalos füzeté alapján történik. A környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak és egyben felkeltik a zenei érdeklődést, formálják a zenei ízlést, esztétikai fogékonyságot.

Célunk:

- Zeneértő, zenekedvelő gyermekek nevelése.
- A gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, éneklési készségének, harmonikus, szép mozgásának fejlesztése.
- A szülőföld értékeinek átörökítése a népzene, a népdal, a népszokások és a népi hangszerek megismertetése által.

Feladataink:

- Játékkal és játékos módszerekkel fejlesztjük a gyermekek zenei képességeit;
- Az ölbeli játékok nyújtotta lehetőségekkel segítjük a beilleszkedést és a szocializáció folyamatát.
- Fejlesztjük a gyermekek zenei hallását, ízlését, ritmusérzékét, zenei emlékezetét és mozgását;
- Minél több alkalmat biztosítunk a zenei alkotókedv kibontakoztatására;
- Kihasználjuk az ünnepi előkészületek érzelmi hatását a zenei anyanyelv megalapozására;

- Tudatosan választjuk ki a zenehallgatási anyagot, a nemzetiségi, etnikai kisebbségi gyermekek hovatartozásának figyelembe vételével.
- Zenehallgatás során megismertetjük a magyar és más népek dalaival.

Sikerkritériumok:

- A gyerekek szeretnek énekelni.
- A gyermekek ismerjenek mondókákat, dalokat, melyeket tisztán, szép szövegkiejtéssel tudnak visszaidézni.
- Ismerjenek dalos játékokat és egyszerű, táncos mozgásokat (dobbantás, átbújás, kifordulás stb.).
- Találjanak ki dallamfordulatokat.
- Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést a dal vagy mondóka ritmusától.
- Felismerik és mutatják a halkabb-hangosabb, magasabb-mélyebb hang és a gyorsabb - lassabb tempó közötti különbséget.
- Tudjanak megfelelő tempóban beszélni, énekelni, tapsolni.
- Ismerjék fel a dallamot dúdolásról, hangszerről, kezdő, belső és záró motívumról.
- Ismerjék fel a hangszín eltéréseit, a különböző zörejhangokat, és ismert dalokat, mondókákat ritmusuk alapján.
- Használják a rendeltetésükre álló hangszereket dalokhoz, mondókákhoz alkalmazva.
- Tisztán, önálló indítással, helyes kezdőmagasságban énekeljenek csoportosan és egyénileg is.
- Énekeljenek felelgetős játékokat két csoportban és egyénileg is.
- Szívesen hallgassanak zenét (óvónői ének, gépi zene különböző formái, magyar népdalok, más népek dalai, műzenei szemelvény).

Anyanyelvi nevelés feladatai az ének, zene énekes játékok tevékenységben:

Beszéd és zenei hallás fejlesztése. Különböző grammatikai megoldások, választékos kifejezések, párbeszéd, dramatizálás gyakorlása. A beszédszervek koordinált mozgásának fejlesztése, a hangzók helyes formálásának gyakorlása, beszédtechnika fejlesztése, fogalomalkotás, szókincs bővítés, beszédhibák javulása. Az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben (felelgetős játékok)

4.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Az ábrázolótevékenység a tárgyi világ megismerését, feldolgozását, újraalkotását teszi lehetővé a gyermekek számára. A gyermekek ábrázolótevékenysége a vizuális nevelési

lehetőségek legfontosabbika, mégis csak egyik, meglehetősen szűk dimenziója, hiszen a vizuális nevelés az óvodai nevelés egészét áthatja.

Célunk:

- A gyermeki személyiség fejlesztése a rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka különböző fajtáival, a finommozgások fejlesztése.
- A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezéséhez a lehetőségek biztosítása.
- Gyermeki alkotásokkal a belső képek gazdagítása.
- Esztétikai érzékük, szép iránti fogékonyságuk alakítása
- A helyes ceruzafogás elsajátíttatása.

Feladataink:

- Biztosítsunk teret, hogy az egész nap folyamán lehetőségük legyen ábrázoló tevékenységre;
- Ismertessük meg a gyerekeket a különböző anyagokkal és a kézimunka technikai alapelemeivel;
- Fejlesszük képi látásmódjukat és kifejezőképességüket;
- Figyeljünk a gyerekek kezdeményezéseire, adjunk ötletet, ha szükséges segítsünk.
- Teremtsük meg a feltételeket a gyerekek képi plasztikai kifejező nyelvének, ábrázoló és konstruáló képességének fejlődéséhez;
- Segítsük a kezdeményező, kreatív magatartás érvényre jutását, teremtsük meg ennek hangulati, környezeti és eszközbeli feltételeit;
- Legyünk igényesek a környezet megformálásában, törekedjünk a természetes, jó minőségű anyagok használatára a csoportszoba díszítésében.

Sikerkritériumok:

- Tudjanak helyesen használni a ceruzát, krétát, filctollat, tudjanak festeni;
- Képesek legyenek egyszerű ajándéktárgyakat, játékokat készíteni;
- Ismerjék a kismesterségek különböző formáit (gyöngyfüzés, szövés, agyagozás, mézeskalács készítés);
- Formaábrázolásuk legyen változatos;
- Jelenjenek meg emberábrázolásaikban a részformák, próbálkozzanak a legegyszerűbb mozgások jelzésével;

- Színhasználatokban érvényesítsék kedvelt színeiket, vegyék észre a környezet és saját munkájuk színhangulatát;
- Tudjanak formákat mintázni elképzeléseik alapján és megfigyeléseik felhasználásával;
- Vegyenek részt az óvodai környezet szépítésében.

Anyanyelvi nevelés feladatai a rajzolás, mintázás, kézi munka tevékenységben:

A vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilatkozásokkal a spontán beszéd formáinak fejlesztése: megszólítás, szándéknyilvánítás, kérdés, tudakozódás, különböző mondatfajták használata. aktív és passzív szókincs bővítése, az ábrázoltak szóbeli elmondása, formák színek magyarázata, a barkácsoláshoz szükséges eszközök, anyagok megnevezése az élmények közös megbeszélése.

4.6. Mozgás

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal játékokkal segítünk elő. A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységet irányított mozgásos tevékenységekkel egészítjük ki. Programunkban a mozgásfejlesztést igen tágan értelmezzük. Az aktív nagymozgásoktól kezdve a finommotoros manipulációig mindent magában foglal, és az egész személyiség fejlődését elősegíti.

Célunk:

- A sokféle mozgáslehetőséggel kedvezően befolyásolni az egész szervezet fejlődését, elősegíteni a harmonikus testi-lelki fejlődést, az egészség megővését.
- Az urbanizációs ártalmak és a gyermekek körében is mindinkább terjedő mozgásszegény életmód, csökkenő mozgástapasztalatok ellensúlyozása a gyermekek mozgáslehetőségeinek színesítésével, a szülők meggyőzése, szemléletformálása a mozgás fontosságáról.

Feladataink:

- Fejlesszük a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás);
- Törekedjünk a természetes mozgáskedv fenntartására, a mozgásigény kielégítésére, a mozgás megszerettetésére, helyes testtartás kialakítására;

- Biztosítsuk a mozgáskészségek fejlesztését, a mozgástapasztalatok bővítését sok gyakorlási lehetőséggel;
- Tegyük lehetővé a testi képességek (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség) fejlesztését;
- Biztosítsuk az egészség megőrzését, megóvását;
- Biztosítsunk lehetőséget a tornának, játékos mozgásnak a teremben és a szabad levegőn, eszközökkel és eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában, az óvodai nevelés minden napján;
- Segítsük elő a helyes testtartás kialakulását.

Az óvodai mozgás feladatainak teljesítésére az óvodapedagógusaink a mozgás két formáját használják fel: a naponta szervezett úgynevezett mindennapi testnevelés (10 perc), és a heti egy testnevelési foglalkozást.

A mindennapos testnevelés megalapozza azt az igényt, hogy minden nap, rendszeresen mozogni jó és szükséges. A rendszeresen ismétlődő hatások együttesével eredményesen szolgálja a testnevelési foglalkozásokat.

Fontos a mindennapos testnevelés, mivel az óvodás gyermek egészséges testi fejlődése, fejlesztése nem képzelhető el rendszeres, a gyermek életkorának, fejlettségi szintjének megfelelő idejű, tartalmi testnevelés nélkül.

Döntő feladatai:

- a gyermeki szervezet sokoldalú arányos fejlesztése;
- a motoros képességek fejlesztése;
- a vázizomzat erősítése;
- a helyes testtartás kialakítása;
- a mozgás és játékgigény természetes gyakorlatokkal és játékkal történő kielégítése.
- a mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

Sikerkritériumok:

- Ismerjék meg a különböző testnevelési eszközöket, udvari mozgásfejlesztő játékokat és a gyakorlatoknak megfelelően használják;
- Értsék a vezényszavakat és mozogjanak annak megfelelően, tartsák be a szabályokat;
- Végezzenek gyakorlatokat egyéni, páros vagy csoportos formában, figyeljenek egymásra

- Ismerjék a járás és a futás közötti különbséget és ezek változatos formáit;
- Tudjanak kúszni, mászni, csúszni, egyensúlyozni, ugrani, dobni, talajon, szereken irányváltoztatással is;
- Növekedjen teljesítőképességük, mozgásuk váljon összerendezettebbé;
- Legyenek képesek gyorsan cselekedni, mozgásban kitartani, összerendezetten, ügyesen, megfelelő ritmusban, helyes testtartással mozogni.

Anyanyelvi nevelés feladatai a mozgás tevékenységekben:

A konkrét mozgásos tapasztalatok beépülésének a szókincs, az elvont gondolkodás, a keresztcsatornák fejlődésének segítése a mozgásformák megnevezésével. Világos, konkrét értékeléssel a pozitív énkép alakulás támogatása.

4.7. Munka jellegű tevékenységek

A játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű tevékenység a szociális és kognitív készségek, képességek, attitűdök és kompetenciák fejlesztésének egyik lényeges színtere. A munka nem csak a gyermekekre gyakorol hatást, hanem azzal kölcsönhatásban a környezetére is, azt formálja, átalakítja tevékenysége során.

Célunk:

- Fejlesztani a gyerekek feladattudatát, személyiségét és közösséghez való viszonyulását.
- A munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, kompetenciák alakítása.
- Örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység legyen

Feladataink:

- Alapozzuk meg a munka iránti tiszteletet, eredményének megbecsülését, fontosságának és hasznosságának értelmét;
- Formáljuk, és egyre pontosabbá fejlesztjük a munkához szükséges készségeket, szokásokat;
- Alakítsuk a közösségi kapcsolatokat
- Ismertessük meg az adott munka eszközeit, azok ésszerű használatát;
- Teremtsük meg az önálló munkavégzés lehetőségét;

- Fokozatosan vezessük be a munkafajtákat, a munka mennyiségét és csak fokról-fokra növeljük;
- Biztosítsuk a munka állandóságát és folyamatosságát;
- Adjunk alkalmat a gyakorlásra, elmélyülésre;
- Vegyük figyelembe az egyéni adottságokat, sajátosságokat;
- Ösztönözzük a gyerekek önértékelésének alakulását, igény szintjének növekedését.
- Kerti munkák szervezése, közben a növények növekedésének, fejlődésének a fejlődésükhöz szükséges feltételek megfigyeltetése.
- Növények gondozásának megismertetése, alkalmazására motiválás: öntözés, leveleinek permetezése, átültetés, szaporítás, csíráztatás, hajtatás.
- A munka értékelése legyen folyamatos, konkrét, reális, a gyermekhez mértén fejlesztő hatású.

Sikerkritériumok:

Önkiszolgáló tevékenységek:

- A testápolással kapcsolatos munkafolyamatokat önállóan, szükség szerint elvégzik.
- Étkezésnél helyesen használják a kanalat, kést, villát, merőkanalat, szalvétát.
- Öltözködésnél önállóak, tudnak gombolni, próbálkoznak a megkötéssel.
- Az önkiszolgáló tevékenységekre fordított idő fejlettségük növekedésével arányosan csökken.

Alkalomszerű munkák:

Pontosan megértik mit várunk el tőlük, és azt önállóan teljesítik.

Bonyolultabb feladatot is örömmel végeznek el, és annak szervezésében is önállóak.

Időnként olyan megbízatásoknak is eleget tesznek, amelyek otthoni előkészületeket igényelnek.

Közösségi munkák:

A közösségért végzett munkák vállalásánál megjelenik helyes önértékelésük, önbizalmuk.

Naposi feladataikat önállóan, pontosan végzik.

Terítésnél ügyelnek az eszközök esztétikus elhelyezésére is.

Felelősi munkákat szívesen vállalnak (pl. mosdó, élősarok), és önállóan teljesítik.

A környezet rendjének megőrzésére ügyelnek, segítenek annak tisztán tartásában (csoportszoba, udvar, óvoda környezete)

Vigyáznak játékaikra, és rendben tartják azokat.

Munka jellegű tevékenységeiket a felelősségérzet, a feladattudat és a kitartás jellemzi.

A környezettudatos viselkedés megalapozását segítő munkák:

A szemetet szelektíven helyezik el az adott gyűjtőben.

Szívesen segítenek a falevelek összegyűjtésében, komposztálásában.

A virágokat nem tépik le, hagyják az eredeti helyükön, eredeti szépségükben.

Szívesen ápolják a növényeket a csoportszobában, udvaron egyaránt.

Télen gondoskodnak a madarak táplálékáról.

Gondoskodnak a halak etetéséről, figyelemmel kísérik az akvárium tisztaságát.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a munka jellegű tevékenységek során:

A tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra késztetés, kérés, buzdítás, dicséret verbális kifejezései) gyakorlása, munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezése, mondatba foglalása.

4.8 Tevékenységekben megvalósuló tanulás:

Értelmezésünk szerint, a tanulás egyenlő a tapasztalatszerzéssel, mely a pszichikus képességstruktúrákon keresztül, sok-sok mozgással és játékkal alakítható. Fontosnak tartjuk az ismeretek átadását, bővítését de nem a mennyiséget tartjuk fontosnak hanem a tanuláshoz szükséges alapkészségek, képességek, kulcskompetenciák fejlesztését.

Célunk:

- Az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése.
- Tanulást támogató környezet megteremtése, melynek során építünk a gyermekek előzetes tapasztalataira és ismereteire.

Feladataink:

- Teremtjük meg a spontán tanulás objektív és szubjektív feltételeit;
- Támaszkodjunk a gyerekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére, előzetes tapasztalataira és ismereteire.
- Biztosítsuk a felfedezés lehetőségét, lehetőségét, és a kreativitásuk erősítését.

- Törekedjünk a tárgyak, jelenségek sokoldalú érzékletes megjelenítésére, a tárgyakkal való cselekvésre;
- Segítsük elő, hogy minden gyermek önmaga lehetőségeihez képest fejlődjék;
- Alkalmazzunk változatos, játékos eljárásokat a tevékenységek során;
- Tegyük lehetővé és segítsük a gyerekeket, hogy tévedésüket saját maguk javíthassák ki;
- Fejlesszük gondolkodásukat, beszédüket, figyelmüket, emlékezetüket.
- Alakítsuk szokásaikat, utánzásos minta- és modellkövetéses magatartással és viselkedéssel.
- Támogassuk a gyermeki kérdésekre épülő ismeretátadás lehetőségét.
- Teremtsünk gyakorlati probléma megoldásra ösztönző helyzeteket.
- Vegyük figyelembe az egyéni fejlődési, érési ütemet a tevékenység felkínálása során.
- Segítsük személyre szabottan, pozitív értékeléssel a gyermek személyiségének kibontakozását.
- Ismerjük fel és fejlesszük a kiemelkedő képességű és tehetséges gyermekeket.
- Szűrjük ki a részképesség-lemaradás illetve egyéb potenciális tanulási zavarban szenvedő gyermekeket időben, és jelezzük a megfelelő szakembernek és az óvodavezetőnek.

Sikerkritériumok:

- Tudjanak alkalmazkodni társaikhoz, az óvónőktől kapott feladatokat társaikkal együtt is végre tudják hajtani;
- Váljanak képessé mozgásuk, beszédük, figyelmük bizonyos fokú önirányítására;
- Képesek legyenek önálló sikeres feladatvégzésre;
- Tudják értékelni egymás megoldásait kölcsönös megértéssel és segítőkészséggel.
- A tanuláshoz szükséges kompetenciáik, koruknak megfelelően fejlettek.
- A részképesség-és tanulási zavaros gyermekek időben megfelelő szakemberhez kerüljenek.
- A tehetséges gyermekek is találják meg a kiemelkedő képességeiknek megfelelő tevékenységeket.
- Az anyanyelvi nevelés feladatai a tevékenységekben megvalósuló tanulás során:
- Az interaktív közös együttlétben a szövegértés és a szövegalkotás megalapozása.

4.9. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

Az óvoda alapító okiratába foglalt, a fenntartó által meghatározott fogyatékoság típusának megfelelő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, fejlesztését vállaljuk fel.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez, fejlesztéséhez szükséges feltételek közé tartozik az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti foglalkoztatáshoz szükséges szakirányú végzettségű gyógypedagógus foglalkoztatása, akit óvodánk külső megbízás alapján foglalkoztat, a foglalkozásokhoz szükséges speciális nevelési terv, valamint speciális gyógyászati és technikai eszközök, a gyermek részére a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakmai szolgáltatások biztosítása.

Sajátos nevelési igényű gyermek az, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

Testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.

A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.

Célunk:

A harmonikus, nyugodt, biztonságot adó óvodai környezetben természetessé váljon a gyermekek között a személyiségük különbözősége.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése, hogy javuljon életminőségük, és a későbbiek folyamán könnyebben tudjanak beilleszkedni a társadalomba.

Alapelveink:

A sajátos nevelési igényű gyermekek joga, hogy különleges gondozás keretében, állapotának megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljön.

Valljuk, hogy nem a közösségből kiszakítva, hanem a többi gyermek között párhuzamos tevékenységként kezdeményezett fejlesztőjáték a legeredményesebb formája a fejlesztésnek.

Gyermek közösségbe csakis olyan sajátos nevelési igényű gyermekek integrálhatók, akik a többiekkel együtt nevelhetők.

A gyermekek mindenekfelett álló érdekében a mi felelősségünk, hogy minden rendelkezésre álló segítséget megadjunk a gyermekeknek képességeik fejlődéséhez, személyiségük kibontakozásához, ismereteik bővítéséhez.

Az óvodapedagógusoknak olyan befogadó csoport légkört kell kialakítaniuk, melyben a gyermekek magatartása, viselkedése kizárja a hátrányos megkülönböztetést, zaklatást, (megfélemlítés, megalázás, az emberi méltóság megsértése).

A fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a fejleszthetőséget tükröző gyógypedagógiai-orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatára kell építeni.

A fejlesztés legfontosabb területei:

- A kognitív funkciók fejlesztése
- Alapmozgások kialakítása, a nagymozgások koordinálásának javítása, az egyensúlyérzék fejlesztése
- Manuális készség finom motorika fejlesztése.
- Minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztése, a beszédszervek ügyesítése, beszédindítás, a beszéd megértés fejlesztése, az aktív és passzív szókincs bővítése, és a grammatikai rendszer kiépítése.
- Játéktevékenység alakítása, adekvát játékhasználat elsajátítása.
- Szociális kompetenciák kialakítása, fejlesztése.

Az integrált nevelésből adódó óvodapedagógusi feladatok:

Inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermek közösségekben, ezen belül különösen a tolerancia a türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakítása.

A sajátos nevelési igényű gyermek terhelhetőségénél az óvodapedagógus vegye figyelembe a sérülés jellegét, súlyosságának mértékét, adott fizikai állapotát.

Ismerje fel, és gondolja kiemelten a gyermekben rejlő kiemelkedő teljesítményt.

Törekedni kell arra, hogy a nem, vagy kevésbé sérült funkciók tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzációs lehetőségek.

A napirend során mindig csak annyi segítséget kapjon a kisgyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.

Az óvodapedagógus értesse meg és tudatosítsa a gyermekcsoportban dolgozó dajkával, hogy kommunikációja, bánásmódja, viselkedése ugyanolyan modell értékű, mint az övé.

A sajátos nevelési igényű gyermekek optimális nevelésének érdekében a pedagógusok ismereteinek bővítése elsősorban gyógypedagógiai téren.

A hatékonyság, eredményesség, szakszerűség és célszerűség érdekében együtt működés a szaksegítőkkel - gyógypedagógus, pszichológus, logopédus, fejlesztőpedagógus.

Szükség szerint szakvélemény, fejlesztési javaslat kérése a megfelelő szakszolgálatoktól.

A megismert sérülés lemaradás, fogyatékosság függvényében, szakmai kompetenciánk határain belül, speciális fejlesztési terv kidolgozása, megvalósítása, negyedévenkénti értékelése.

Az óvodáskor végére, a sérülés arányában a sajátos nevelési igényű gyermeket is juttassa el az óvodai nevelés általános célkitűzéseiben megfogalmazott minimális szintre: alkalmazkodó készség, akaraterő, önállóságra törekvés, együttműködés.

Tárgyi feltételek biztosítása, különösen a nagymozgások fejlesztését lateralitást, téri tájékozódást, beszédészlelés és – megértés fejlesztését és a gondolkodási stratégiák támogatását szolgáló eszközök.

Sikerkritériumok:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek is szívesen járnak óvodába
- A közösségen belül megtalálják helyüket, társaik elfogadják, nem kerülnek peremhelyzetbe.
- Örömmel vesznek részt a speciális foglalkozásokon.
- A bemeneti fejlettséghez képest kimutatható a fejlődés.

5. Az óvodai élet megszervezésének elvei

Óvodáinkban a nevelés csak a nevelőtestület által jóváhagyott helyi óvodai pedagógiai program alapján történhet, és a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg. Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

Az óvodában a nevelő munka kulcs- szereplője az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

5.1 Csoportszervezés

Az intézménybe felvett gyermekek csoportba való beosztásáról az óvoda vezetője dönt, a szülők, az óvodapedagógusok véleményének, valamint a köznevelési törvényben meghatározott létszámhatárok figyelembevételével.

A helyi adottságok alapján homogén és heterogén életkorú csoportokat szervezünk. A program hatékonyságát nem a csoport szervezeti kerete határozza meg, hanem az óvodapedagógus felkészültsége, rugalmassága, kreativitása, empátiája, helyzetfelismerése, azaz az egész egyénisége.

Napirend, hetirend

Az óvodai tevékenységeket úgy szervezzük, hogy a szülők igényei szerint eleget tudjunk tenni az óvodai neveléssel, a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatainknak. A hetirend nem napokhoz kötött tevékenységeket jelent, hanem egy-egy környezeti téma köré csoportosított ismeretek, tapasztalatok, élmények feldolgozását segítő tevékenységek rendszerét.

A napirend, hetirend kialakítása a helyi adottságok, igények lehetőségek, hagyományok figyelembevételével, a helyzethez rugalmasan alkalmazkodva történik.

A hetirendet befolyásoló tornaszoba beosztást a Gyártelepi óvodában az óvónők tervei alapján az óvodavezető koordinálja és véglegesíti. A napirend tekintetében az udvarra történő kimenetel és bejövetel időpontjának meghatározása fokozatosan, elsődlegesen a korcsoport életkori sajátosságait figyelembe véve kerül kialakításra.

A program pedagógiai szemléletéből adódóan elsődlegesnek tartjuk a gyermek játékát, ezért a legtöbb időt a napirendben erre a tevékenységre fordítjuk. Mivel az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van – az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző dajkával -, ezért a napirend kialakításánál ezt az időigényt is figyelembe vesszük.

A jól kidolgozott napirendünk a maga rugalmas változásaival lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, elegendő időt biztosítva arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezhessék, pontosan elvégezhessék. Az elmélyült érdeklődéssel, belső motivációval folytatott tevékenységhez, valódi aktivitáshoz nyugalom, kiegyensúlyozott légkör értelmes fegyelem szükséges.

A szeptember 1-jétől május 31-éig terjedő időszak napirendjét a fentiek szerint a gyermek biológiai (életkor, alvás-, mozgásigény, ebéd rendszeres időpontja), társas szükségleteit szem előtt tartva alakítja ki az óvónő.

Napirend

szeptember 1-től május 31-ig

A tevékenységek			A tevékenységek megnevezése
Kezdet	vége	időtartama	
6 ⁰⁰	7 ⁰⁰	1 ⁰⁰	Összevont gyülekezés, játék
7 ⁰⁰	7 ³⁰	0 ³⁰	Gyülekezés, játék, egyéb szabadon választott tevékenység, mindennapos testnevelés
7 ³⁰	8 ¹⁵	0 ⁴⁵	Étkezés előkészítése, reggeli
8 ¹⁵	12 ⁰⁰	3 ⁴⁵	Játék, kezdeményezések, tevékenységek, folyamatos tízórai, testápolás, öltözés, levegőzés
12 ⁰⁰	12 ³⁰	0 ³⁰	Étkezés előkészítése, ebéd
12 ³⁰	14 ³⁰	2 ⁰⁰	Testápolás, pihenés előkészítése, pihenés
14 ³⁰	17 ⁰⁰	2 ³⁰	Játék, egyéb szabadon választott tevékenység

Mivel a nevelés nem zárul le május 31-én ezért a nyári időszakra (június 1-jétől augusztus 31-éig) tartalmas, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó, gondosan megszervezett napirend szolgál. Az év közben már kialakított szabályok, szokások megtartásával az óvodapedagógus a nyári élet megtervezésénél adjon lehetőséget a gyermeknek arra, hogy az évszak örömeit szabadon élvezze, közben legyen lehetősége változatos tevékenységekre, közvetve kompetenciáinak fejlesztésére.

Napirend

június 1-től augusztus 31-ig

A tevékenységek			A tevékenységek megnevezése
kezdete	vége	időtartama	
6 ⁰⁰	7 ³⁰	1 ³⁰	Összevont gyülekezés, játék, egyéb szabadon választott tevékenység, mindennapos testnevelés
7 ³⁰	8 ⁰⁰	0 ³⁰	Étkezés előkészítése, reggeli
8 ⁰⁰	12 ⁰⁰	4 ⁰⁰	Öltözés, udvari játék, séta, egyéb szabadon választott tevékenység folyamatos tízórai
12 ⁰⁰	12 ³⁰	0 ³⁰	Étkezés előkészítése, ebéd
12 ³⁰	14 ³⁰	2	Pihenés előkészítése, pihenés
14 ³⁰	17 ⁰⁰	2 ³⁰	Levegőzés, játék, egyéb szabadon választott tevékenység

Minden intézményben a saját nyitva tartásához igazodik a napirend.

Tevékenységi formák szervezési jellemzői:

Az óvodai tevékenységek megszervezésénél maximálisan biztosítjuk a gyermeki jogokat – vallási, nemzeti, etnikai – figyelembe vesszük a gyermek aktuális állapotát, szükségleteit, érdeklődését, terhelhetőségét. Mindezek kielégítésére indirekt, a gyermeki aktivitást biztosító módszereket alkalmazunk. A program működtetése során, az óvodáskorú gyermek fő tevékenységét, a játékot vesszük kiindulópontnak.

A játékban megvalósíthatók a különböző fejlesztési feladatok, melyekhez az óvodapedagógusnak megfelelő időt, helyet, eszközt kell biztosítania, valamint olyan légkört, ahol a gyermekek felszabadultan tevékenykedhetnek, és választhatnak a lehetőségek közül. A tevékenységek tervezésénél, a gyermekek természeti és társadalmi környezetből szerzett tapasztalataira építünk, majd új élményekkel, ismeretekkel gyarapítva juttatjuk el a gyermekeket, egyéni és életkori fejlődési ütemüket.

A szervezett tanulási tevékenységek időtartama, aránya korosztályonként:

A tanulás formái a kötetlen és kötött foglalkozás. A kötetlenség a gyermek önkéntes részvételét jelenti. Főként a kisebb korú gyermekeknél jellemző. Történhet a nap bármely időszakában, amikor az óvodások tevékenysége erre lehetőséget ad.

A szervezett, irányított tevékenység más magatartást igényel, ezért a nagyobb korú gyermekeknél alkalmazzuk.

Részvételük nemcsak a belső szándéktól, hanem az óvónő által kitűzött feladatoktól is függ.

A gyermek életkorával szinte párhuzamosan nő a kötött tevékenységek száma.

HETIREND:

<i>Korosztály</i>	<i>Kötetlen</i>	<i>Szervezett</i>	<i>Idő</i>
3-4 évesek	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Külső világ tevékeny megismerése	Mozgás Verselés, mesélés	5 majd 10-15 perc
4-5 évesek	Külső világ tevékeny megismerése Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Ének, zene, énekes Mozgás Verselés, mesélés	10-15 majd 20-25 perc

<i>Korosztály</i>	<i>Szervezett</i>	<i>Idő</i>
6-7 évesek	Külső világ tevékeny megismerése Ének, zene, énekes játék, gyermektánc Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Verselés, mesélés Mozgás Verselés, mesélés	30-35 perc

A részben osztott csoportban az életkornak megfelelő, differenciált feladatokkal történnek a szervezett tevékenységek.

Az óvodai nevelés témaköreit a külső világ tevékeny megismerésére nevelés köré csoportosítjuk. Az ismeretek átadása akkor a leghatékonyabb, ha minél sokoldalúbb

tapasztalatszerzésre és élményszerű átélésre adunk lehetőséget – a téma sajátosságait figyelembe véve.

A komplexitás lehetőségeit kihasználva, az adott témát több oldalról megközelítjük egy-egy héten belül. Inkább kevesebb ismeretet nyújtunk a gyermekeknek, de az váljon maradandó élménnyé számukra, amely egy életen át elkísérheti őket.

Az óvodapedagógus a tervezőmunka során tudatosan vegye figyelembe a nevelési területek egymásra építhetőségét, ezt kihasználva tervezze meg az ismeretszerzés folyamatát és az ehhez kapcsolódó tevékenységeket.

A tervezés meg kívánja a pedagógustól, hogy pedagógiai ismereteit folyamatosan bővítse, ismerje a gyermekek egyéni szükségleteit, aktuális fejlettségi szintjét, érzelmi állapotát, és ehhez igazítva differenciáltan előre tudjon tervezni. Tehát tudatosságot, nagyfokú szervezési készséget, áttekinthető képességet, és kellő kreativitást igényel.

A kötött foglalkozás is lehetőséget ad a differenciálásra, az egyéni fejlődési ütem figyelembe vételére. A gyermek, ha igényli, a foglalkozás befejezése előtt kiléphet a tevékenységből.

Az óvodapedagógus a tervezőmunka során tudatosan vegye figyelembe a nevelési területek egymásra építhetőségét, ezt kihasználva tervezze meg az ismeretszerzés folyamatát és az ehhez kapcsolódó tevékenységeket

A nevelőmunka tervezése, dokumentálása

A nevelőmunka tervezése és dokumentálása a csoportnaplóban történik. A naplóban rögzítjük a gyermekek és a csoport adatait a szokás és szabályrendszert, a heti tervet, valamint az év folyamán feldolgozásra kerülő zenei és irodalmi anyagot, a hagyományos ünnepek időpontját is megtervezzük.

A heti tervben meghatározzuk a hétre tervezett meséket, verseket, ábrázolási technikákat, a zenehallgatás anyagát, és a testnevelés mozgásanyagát, képességfejlesztést. Összeállításkor az évszakhoz kapcsolódó témaköröket bontjuk heti, illetve napi egységekre.

A gyermek fejlődésének nyomon követése

A gyermek folyamatos megfigyelése azért fontos, mert csak azt tudjuk formálni, alakítani (nevelni), akit jól ismerünk. Olyan rendszert dolgoztunk ki a megfigyelések írásbeli megjelenítésére, melynek segítségével az érzelmi, az akarati tulajdonságokat, a szociális érettséget, a kommunikációs és kognitív képességeket rögzíteni tudjuk.

Célja: A nevelőmunkánk eredményességének megalapozása, a gyermekek fejlődésének figyelemmel kísérése.

Feladata:

- A szülő részére megfelelő, korrekt, rendszeres tájékoztatást adni gyermeke fejlődéséről
- Amennyiben a gyermek fejlődésében számunkra megoldhatatlan problémát tapasztalunk, időben forduljunk a szakszolgálatokhoz.

A gyermek fejlődésének nyomon követésénél alkalmazott módszereink:

- megfigyelés,
- elemzés,
- értékelés,
- mérés.

A fentieket dokumentáljuk a gyermek fejlődését regisztráló, Fejlődési Naplóban, amelynek vezetése minden óvodapedagógus kötelessége.

Ebbe betekintést nyerhet az óvoda belső partnerei közül:

- főigazgató, főigazgató- helyettes,
- fejlesztő pedagógus, szülő, gyermekvédelmi felelős

A gyermek fejlődését évente két alkalommal ismertetjük a szülővel és ezt a szülő aláírásával igazolja.

5.2. Személyi feltételek:

Az óvodai élet szervezésekor, a pedagógiai célok és feladatok megfogalmazásakor minden esetben a gyerekek érdekeit kell képviselni. Ehhez szükséges, hogy a különböző munkaterületeken emberi és szakmai szempontból megfelelő végzettségű (főiskola, dajkaképző), és képességű (empátia, tolerancia, gyerekszeret, kreativitás, határozottság, rugalmasság, következetesség) emberek dolgozzanak.

Óvodánkban is előtérbe került a munkavégzés hatékonysága, a színvonalas pedagógiai munkával szembeni elvárás. A minőségi munkavégzés alapja pedig csakis a jó, fejlődésre képes munkaerő. Nyitottak vagyunk a migráns, valamint a nemzeti, etnikai kisebbségben élő gyermekek fogadására.

Fontosnak tartjuk a munkatársak folyamatos szakmai értékelését, fejlesztését.

A vezető feladata olyan munkahelyi környezetet teremteni, amelyben a dolgozók egymással és önmagukkal összhangban tevékenykednek és hisznek abban, hogy a csoportérdekek mellett saját szükségleteiket is kielégíthetik.

Az új munkaerő kiválasztásakor nagyon oda kell figyelni arra, hogy olyan személy kerüljön a közösségbe, aki az óvoda szellemiségét, célkitűzéseit, helyi nevelési programját fel tudja vállalni.

Elvárásaink az óvodapedagógus felé:

- Segítő, támogató, elfogadó, megengedő attitűd
- Vidám, felszabadult játéklétkör létrehozásának képessége.
- Differenciált nevelés iránti elkötelezettség
- Jó empátiás készség
- Gyermek- és családcentrikusság
- Környezettudatos szemlélet
- Csapatjátékos

A pedagógus alapvető feladata, hogy a rábízott gyerekeket nevelje, fejlessze, az ismeretanyagot tárgyilagosan és sokoldalúan közvetítse, ehhez megfelelő módszereket, eszközöket alkalmazzon.

A nevelés során figyelembe kell vennie a gyerekek egyéni képességeit, tehetségét, fejlődésének ütemét, szocio-kulturális helyzetét.

Tiszteletben kell tartania a gyerekek emberi méltóságát és jogait, együtt kell működnie a családdal.

Az óvoda legfontosabb tanácskozó és határozathozó szerve szakmai kérdésekben a nevelőtestület. Az óvodai élet alakításával, nevelői munkájával kapcsolatos kérdésekben döntési, egyetértési és érdekegyeztető joga van (ezeket pontosan tartalmazza az SZMSZ). Tagja az óvoda minden pedagógusa. A nevelőtestületre háruló feladatok, szabályok mindenkire nézve kötelező érvényűek.

Az óvónők munkáját 6 dajka, 2 pedagógiai asszisztens és 1 technikai dolgozó segíti. Ők az óvodai élet valamennyi területén közreműködnek ezért a gyerekekkel nekik is közvetlen kapcsolatuk van.

Hatással vannak a munkahelyi és a nevelési légkör kialakulására. Felnőtt modellként maguk is részt vesznek a gyerekek nevelésében, gondozásában.

A pedagógiai munkát segítők elvégezték a dajkaképzőt. Munkájuk nagy része a gyerekek gondozásával, nevelésével kapcsolatos.

Az adminisztrációs feladatokat 1 fő óvodatitkár látja el.

Továbbképzések

A helyi program megvalósításához, a gyermekek neveléséhez, fejlesztéséhez olyan pedagógusokra van szükség, akik állandóan képezik magukat. Figyelemmel kísérik a legújabb óvodai módszereket, eljárásokat, és azt saját munkájuk hatékonysága érdekében megfelelően alkalmazzák.

Programunkhoz kapcsolódó továbbképzések témái:

- környezetismeret, környezetvédelem;
- népi mesterségek, népi játékok, néptánc;
- családvédelem, gyermekvédelem;
- számítógép-kezelői;
- a játék szerepe;
- nyelvművelés;
- hiperaktivitás
- kiemelt területek mellett bekapcsolódtunk az ének-zene-tánc, népi kismesterségekkel, valamint óvoda és iskola átmeneti nehézségeinek pszichológiai továbbképzésbe is.

Logopédus szakember végzi óraadóként a gyerekek szűrését és a rászorulóknak beszédének javítását. Lehetőséget adunk a szülőknek, óvónőknek a kapcsolattartásra, együttműködésre. A beszédhibán kívül még sok területen áll az óvónő segítségére a logopédus (pl. kései beszédkezdés, nehézkes beszédmegértés, dyslexia korai felfedezése). A logopédus szakmai segítsége – ha az óvónővel jó a kapcsolata – rengeteget tud segíteni egy-egy gyermek egyéni fejlesztésében.

A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális nevelését, fejlesztését az adott sérülés specifikumának adekvát gyógypedagógus segíti. Feladata a sajátos nevelési igényű gyermek terápiás megsegítése, valamint tanácsadás pedagógusoknak és igény szerint a szülőknek.

5.3. Tárgyi feltételek

Tárgyi feltételek

A program megvalósításához szükséges eszközök és felszerelések rendelkezésünkre állnak, mely megfelel a kötelező minimális eszköz- és felszerelési jegyzékbe foglaltaknak. Ezek folyamatos pótlása (elhasználódás miatt) és korszerűsítése azonban szükséges.

A kötelező eszközjegyzék listáját a 3. számú melléklet tartalmazza.

Az óvodai alapeszközöket kiegészítve a program eredményességét, hatását erősítik a következő speciális eszközök:

- Egész alakot láttató tükör
A testséma fejlesztés fontos és hasznos kelléke, sok játéklehetőséget hordoz magában. Segítségével a gyermek képet alakíthat ki önmagáról, testéről, fejlődik „én” tudata.
- Fejlesztő játékok

A játékeszközök vásárlásánál fontos az óvodapedagógus tudatos odafigyelése arra, hogy melyik játék milyen részképességet fejleszt használatakor.

- Mozgást fejlesztő tornaszerek, napi játékos használatra

A testnevelés-foglalkozáson felhasznált eszközök közül néhányat célszerű a csoportszobában is felhasználni. Ezzel a gyermekek játékidőben is gyakorolhatják a mozgásfejlesztő feladatokat. illetve újabb játékokat is kitalálhatnak.

- Hagyományos óvodai játékok, eszközök, berendezési tárgyak

A meglévő eszközök tudatosabb használata a program szellemében. Újak vásárlásánál is ezeket a szempontokat érdemes előtérbe helyezni

- Szakkönyvek, folyóiratok

Az újabb pszichológiai, pedagógiai, módszertani kutatások folyamatos figyelemmel kísérése elengedhetetlen a program korszerűsítése érdekében.

5.4. Az óvoda hagyományai, ünnepei

A hétköznapi élet egyhangúságát az ünnepek törik meg, amelyekre emberi voltunkból következően van szükségünk. Ha kultúránk értékeinek tudatos megismerésével, felhasználásával továbbélésével életünket színesebbé tesszük, mi magunk gazdagabbak, értékesebbek leszünk.

Néphagyományokhoz, népszokásokhoz kapcsolódó ünnepek

A ma nemzedékének egyik fontos kötelessége, hogy a néphagyományokon alapuló népszokások értékeit megőrizze és a jövő számára átmentse. Csak hagyományok révén őrizhetjük meg azt a rengeteg tudást, tapasztalatot, amelyet elődeink felhalmoztak. A népszokások egész életünket átszövik, mindennapjainkat formálják, keretet adnak cselekedeteinknek, megkülönböztetnek más népektől.

Az óvodában a néphagyományőrző szemléletben nevelt gyerekek érzelmileg gazdagabb, értelmileg fogékonyabb néphagyományaikhoz ragaszkodó emberekké válnak.

Fontos, hogy a gyorsan változó világban a hagyomány értékeiről ne feledkezzünk meg.

Az óvoda udvara, környéke, a séták, a kirándulások jó lehetőséget adnak a természet, a környezet megszerettetésére, az évszakok változataiból fakadó népi időjósági megfigyelésekre. A gyerekeket a közösen átélt élmények környezetünkhöz kötik, amelynek védelmezőivé válhatnak.

A népszokások többsége a naptári évhez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet sorfordulóihoz és az egyházi ünnepekhez fűződik.

Jeles napok az évente visszatérő naptári ünnepek, az őszi, téli, a tavaszi és a nyári napforduló köré csoportosulnak.

A nyári és őszi gazdasági munkák táján kevés a jeles nap.

A téli ünnepkör az őszi multságok befejeztével, az advent beköszöntésével kezdődik, és a téltemetéssel zárulva, a farsangi vígságok végéig, húshagyó keddig tart.

A tavaszi ünnepkör szintén böjttel kezdődik, majd egymást követik a tavaszt köszöntő ünnepek, virágvasárnaptól pünkösdig.

Őszi ünnepkör

Az őszi a nagy munkák – az őszi szántás, a zöldségfélék felszedése, alma-, dió-, szőlőszüret, kukoricatörés, burgonyafelszedés- ideje.

A gyermekek otthoni környezetben szemlélői, esetleg aktív résztvevői ezeknek az eseményeknek.

Az óvodában megemlékezünk: - Mihály napjáról (szeptember 29.) vásárfjátékkal és különböző megfigyelésekkel pl. az állatok, növények viselkedéséről. Márton nap.

Erzsébet (november 19.) és Katalin napja (november 25.) időjósláshoz kapcsolódó megfigyeléseket jegyezzük a naptárba és később ellenőrizzük, hogy beigazolódott-e.

Téli ünnepkör

András nap (november 30.) utáni vasárnapon kezdődik az Advent, a karácsonyvárás időszaka.

Karácsony előtt négy vasárnap ünnepeljük a négy hetes adventet.

Mikulás (Miklós napja december 6.)

A karácsonyi készülődés első fontos állomása Mikulás napja.

Az előkészületek is nagy örömet jelentenek. Minden csoportban ablakba akasztják az alkalomhoz illő piros csizmákat, puttonyokat. Az ablak üveglapjára is ráfestik a Mikulás képét, az öltözöt, előteret Mikulást idéző képekkel, rajzokkal, hajtogatásokkal stb. díszítik. A felnőttek elkészítik a gyerekeknek szánt ajándékot.

Mikulás napján csoportonként látogatja meg a Mikulás a gyerekeket és adja át az ajándékokat. A felnőttek és gyerekek ünneplő ruhába öltöznek. Az asztalokra ünnepi teríték kerül és asztali díszek.

Luca napja (december 13.)

Luca napján búzát ültetünk, amelyet majd hazavihetnek, a karácsonyi asztalukra.

Karácsony napja (december 25-26.)

A kereszténység legszebb, legbensőségesebb ünnepe ekkor ünneplik Jézus születését

A karácsonyfa a fenyő zöldjével, az adventi koszorú, a kihajtott búza együttesen az életet jelképezik.

Az óvodában a karácsonyi előkészületekhez hozzátartozik a csoportszobák, egyéb helyiségek feldíszítése, takarítása, a „nagymosás”, a babák fürdetése, ünneplő ruhába öltöztetése is.

Az adventi koszorún meggyújtott gyertyák jelzik az ünnep közeledtét, megszépítik a karácsonyvárás hangulatát.

A karácsonyfára szánt mézeskalács-figurákat közösen formázzák, díszítik és süthetik a gyermekek..

Csoportonként ünnepelünk. Haza vihetik az apró ajándékot, amellyel családjukat lepik meg.

Az óvodában a karácsonyi terítékek, gyertya, fenyőág, karácsonyi sütemény emeli az ünnep hangulatát.

Az ünnep napján a gyerekek és a felnőttek is ünneplő ruhába öltöznek.

Farsang

Vízkeresztől Hamvazó szerdáig tart. Legfőbb eseménye az álarcos alakoskodás, mulatozás, evés-ivás.

Az ünnepség egyben a tél búcsúztatása, a tavaszvárás örömunnepe.

Az óvodában közös ünnep, melyet a szülők jelenlétében ünnepelünk.

A farsangi előkészületekhez tartozik a télcsúfoló dalok, mondókák tanulása gyermekekkel. Táncokat, tánclépéseket tanulnak, tréfás mondókákat, dalokat mondogatnak. Szalmából bábut készítenek, melyet elégetnek az udvaron, a tél elűzése jelképeként.

Az óvodát is feldíszítik közösen készített díszekkel.

Tavaszi ünnepkör

A tavasz a természet ébredésének időszaka.

Húsvét

Ajándékot készítenek, a nagyobbak levélrátétellel festik a tojásokat, a kisebbek egyszínűre.

Barkaágot, tavaszi ágakat tesznek vázába, melyeket színes tojásokkal díszítenek.

A fiúk meglocsolhatják a lányokat, asszonyokat. Húsvéti locsolóverseket mondanak.

Gyermeknap

A tavaszi ünnepkört zárja és a nyár beköszöntét hirdeti.

Családi délutánt tervezünk, közös játék a szülőkkel.

Névnapok, születésnapok megünneplése

A névnapok, születésnapok megünneplése köszöntéssel és ajándékozással történik. Nagy élményt jelent a közös ünneplés, süteményevés.

Nemzeti ünnep

Célunk:

Hazaszeretet, magyarságtudat kialakítása.

Március 15-e az a nemzeti ünnep, mely legközelebb áll a gyermekekhez. Ünneplőbe öltözve, kokárdákkal, zászlókkal emlékezünk, a gyártelepi óvoda nagycsoportosai a városi ünnepségen is szerepelnek.

A Nemzeti Összetartozás Napja június 4. / a magyarországi és határon kívüli magyar gyermekek közötti kapcsolatok erősítése, kultúrájuk, múltjuk megismerése./

Az óvodai élet hagyományos ünnepei

Az anyák napi és évzáró ünnepélyt májusban tartjuk. A gyermekek verseket, énekeket, dalos játékokat adnak elő. Nagycsoportos óvodásaink rövid műsorral elbúcsúznak társaiktól, óvónőiktől.

Szivárvány napot tartunk minden októberben, ahol minden intézmény nagycsoportosai mutatkoznak be verssel, mesével, tánccal.

A gyermeknapot az óvoda udvarán tartjuk a naptári napjához közel eső időpontban. Versenyjátékokat, játszóházat szervezünk a gyermekeknek, finomságokkal kínáljuk őket, fagyizunk. Ajándékokkal távozhatnak haza.

Gyermeknap alkalmából a veszprémi Állatkertbe is elvisszük óvodásainkat, ahol megismerkedhetnek a vadon élő állatokkal.

Zöld jeles napjaink

Állatok napja október: 4.

Víz világnapja: március 22.

Föld napja: április 22.

Madarak és fák napja: május 10.

Megemlékezünk azokról a napokról, melyek a természet védelmére, megszerettetésére adnak lehetőséget. Beszélgetünk a víz, a föld, a növények, állatok fontosságáról az ember életében.

Séták alkalmával megfigyeléseket végzünk.

Gyűjtögetünk az élősarok polcára különböző természeti tárgyakat.

Az udvaron tartózkodás során megfigyeljük a természet változásait, növényeket, állatokat nevezünk meg.

Ültetünk, ágakat hajtattunk, megfigyeléseket végzünk.

6. Az óvoda gyermekvédelmi feladatai

A gyermekek védelméről szóló 1997. évi XXXI. törvényének alap gondolata, hogy a gyermeknek családban történő neveléséhez kell biztosítani a feltételeket, megadni a kellő segítséget.

A törvény meghatározza a gyermekek alapvető jogait és ezen jogok védelmét.

A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik. Így tehát az óvoda, mint a gyermek nevelésével foglalkozó intézmény is feladatának kell, hogy tekintse a gyermeki jogok védelmét.

Az óvoda, mint a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások egyik intézménye, gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot lát el.

Az óvodában folyó gyermekvédelmi munka **célja**:

A gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének biztosítása;

A gyermek családban történő nevelésének elősegítése;

A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése.

Feladataink:

Az óvónők a családdal együttműködve kiküszöbölik a veszélyeztetett gyermekekre ható ártalmakat;

Megvédjék őket a testi-lelki, erkölcsi károsodásoktól, illetve ellensúlyozzák a veszélyeztető hatásokat.

Az óvodavezető (főigazgató) gyermekvédelmi feladata:

- A köznevelési törvény fő feladatává teszi a gyermekek mindenk felett álló érdekeinek érvényesítését és az érvényesülés ellenőrzését;
- Felel a pedagógiai munkáért, az intézmény ellenőrzési, mérési, értékelési és minőségirányítási rendszerének működéséért,
- A gyermek és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért;
- A nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséért;
- A gyermekbalesetek megelőzéséért;
- A gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséért.
- Kapcsolatot tart a konkrét esetekben a nevelési tanácsadóval, a gyámhatósággal, a pártfogókkal, nevelőszülői felügyelőkkel, rendőrséggel, a családokkal foglalkozó szakemberekkel;
- Figyelemmel kíséri a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit;
- Fontos feladata, hogy segítse és szorgalmazza a veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet kritériumainak intézményi szintű megállapítását;
- Az intézményben jól látható helyen közzé teszi a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények címét, telefonszámát;
- Tagja a gyermekjóléti szolgálat által működtetett települési észlelő és jelzőrendszernek (jelző-team), melynek havonként tartott esetmegbeszélésein részt vesz.
- Krízis helyzetben kezdeményezheti a team soron kívüli összehívását;
- Köteles jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén. A jelzést írásban esetészlelő lapon történik, közvetlenül a gyermekjóléti megbízottnak;

A csoportos óvónők feladatai:

- saját csoportjuk gyermekeinek figyelemmel kísérése az alábbi szempontok alapján:
- a gyermek viselkedése, magatartása játék során;
- a gyermek környezetéhez való viszonya;
- öltözeke, ápoltsága;
- egészségi állapota;
- étkezési szokásai;
- tápláltsága.

Bármely fenti szempontban bekövetkező negatív változás jelzés értékű lehet a gyermek családjában, környezetében lévő esetleges problémákra.

Elsődlegesen a családdal próbálja megbeszélni, feltárni a problémát, szociális érzékenységét előtérbe helyezve, tapintatosan.

Sikertelenség esetén a feladata, hogy jelzéssel éljen a gyermekvédelmi felelős felé.

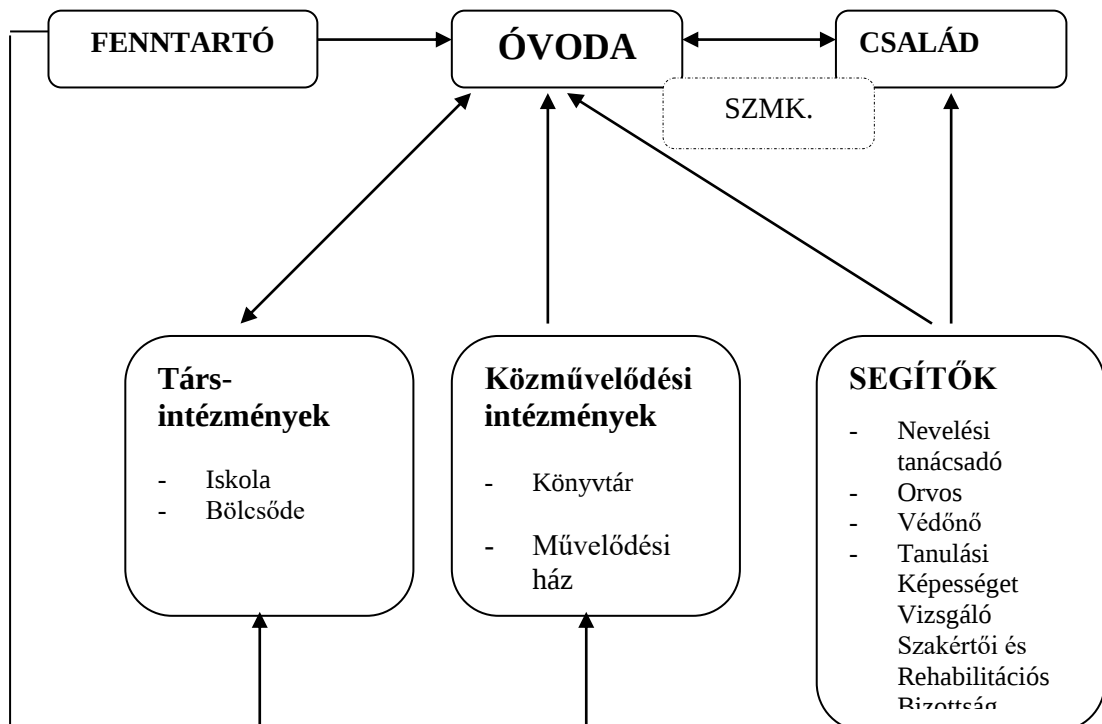
Az óvónő mérje fel a csoportjában lévő gyermekek közül a hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett gyermekeket.

Felderítő tevékenysége érdekében családlátogatásokat végez.

Sikerkritérium:

Az óvoda a gyermekvédelmi intézményrendszerrel karöltve, azzal hatékonyan együttműködve, jó prevenciós munkájával hozzájárulhat ahhoz, hogy kevesebb legyen a szakellátásba kerülő gyermekek száma, a gyermekek családban nevelkedhessenek az őket megillető gyermeki jogok tiszteletben tartásával.

7. Az óvoda kapcsolatrendszere

7.1. Az óvoda és a család

Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését.

Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukba foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a szülő teremt meg.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

A kapcsolattartás alapelvei:

A nevelésben az óvoda ismerje el a család elsődlegességét, tisztelje a szülőt.

Kapcsolatában éreztesse az empátiát és segítő szándékot

A kapcsolat épüljön a tapintatra és mélyüljön el a közös programok együttes tevékenységei alkalmával.

Az óvoda szülői képviselőt a Szülői Munkaközösség látja el, amelynek működési feltételeit, feladatait az érvényes jogszabályok alapján maguk alakítják ki.

A kapcsolattartás formái:

Családlátogatás szülői meghívásra, szülői értekezlet, nyílt nap, fogadóóra, munkadélután, napi párbeszéd, üzenő füzet, faliújság, óvodai honlap, ünnepeken és kirándulásokon való részvétel.

Beszoktatás

Az első találkozás az óvodával minden gyermek esetében hatással van az óvodához fűződő későbbi kapcsolatában.

Körültekintést, türelmet és gyöngédséget igényel a családból közvetlenül óvodába kerülő gyermekek beszoktatása.

A rendszeres óvodába járás megkezdése előtt óráról-órára, napról-napra szoktatják be gyerekeiket a szülők. A szülő jelenléte mindaddig tart, amíg a gyereknek szüksége van rá. A szülőkkel meg kell beszélni részletesen hány órára jöjjenek, hol helyezkedjenek el a csoportban, stb.

Az óvónők döntsék el, hány gyerek kezdheti meg egyszerre óvodai életét, illetve hány szülőt tudnak fogadni egyszerre a csoportban.

A csoportba beilleszkedett gyerekeket is készítsék fel az óvónők az újak fogadására. A régi gyerekek sokat segíthetnek az újak beilleszkedésében.

Az óvodában tegyük lehetővé, hogy egyéni alvási szokásaik szerint aludhassanak.

Célunk:

A szülők segítése, támogatása gyermekük fejlesztésében.

Feladataink:

- Tájékoztassuk reálisan a szülőket gyermekük fejlődéséről, óvodai életéről;
- Hallgassuk meg a szülők véleményét, gondjait és közösen keressünk megoldást ezekre;
- Tegyük lehetővé, hogy a szülők beláthassanak, bemehessenek a csoportszobába;
- Ismerjük meg a családok életmódját, a gyerekek helyét a családban;
- Tekintsük a szülőket egyenrangú nevelőpartnereknek;
- Az együttnevelésben az óvodapedagógusok vállalják a megértőbb, a türelmesebb, az érzelmileg elfogadó partner szerepét;
- Vegyük komolyan fontolóra a szülők kérését, javaslatát, esetleg bírálatát;
- Vegyük figyelembe az egyéni igényeket, szokásokat;
- Kezdeményezzünk kapcsolatot a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett környezetben élő gyerekek szüleivel;
- Az óvoda minden dolgozója előítéletektől mentesen tudjon közeledni minden családhoz.

Sikerkritériumok:

- Minden egyes családdal alakuljon ki és működjön a kapcsolatteremtés, az együttműködés, a segítség legmegfelelőbb módja;
- A szülők az óvónővel együtt találjanak megoldást a gyermekükkel kapcsolatos gondjaikra;
- A szülők érdeklődjenek folyamatosan az óvodai élet, a gyerekek viselkedése iránt;
- Napi kapcsolattartás alakuljon ki a szülőkkel a kölcsönös érdeklődés kifejezésére, a tájékoztatásra;
- Vegyenek részt aktívan a fórumokon, megbeszéléseken;

- Közös neveljék, fejlesszék a gyermek személyiségét;
- Problémaival bizalommal forduljon az óvónőkhöz;
- A szülők képviselőtét ellátók bátran mondják el véleményüket az óvoda működésével kapcsolatban.

7.2. Az óvoda és az iskola

Iskolalátogatás, iskolai kulturális programok megtekintése, kapcsolattartás az I. osztályos tanítóval. A „Suli-mustra” program az Irinyi János Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény nevelőtestületével karöltve, teljes nevelési évet lefedő projekt mindkét intézményben.

Célunk:

A gyermek sokoldalú harmonikus fejlődésének, személyisége teljes kibontakozásának támogatásával az iskolai beilleszkedés közvetett elősegítése.

Feladataink:

- Biztosítsuk a nyitottságot, az óvoda-iskola együttműködésében;
- Tegyük lehetővé az óvoda és az iskola nevelőmunkájának összehangolását;
- Tegyük lehetővé, hogy a gyermekek pozitív élmények útján ismerkedjenek meg az iskolai életmóddal, s ez által örömmel, bizalommal és érdeklődéssel várják az iskolát;
- Az óvodapedagógusok ismerjék meg az iskola nevelési alapelveit, pedagógiai programjának az I. osztályra vonatkozó követelményeit;
- Az I. osztályos tanítót ismertessük meg az óvoda mindennapi életével;
- Szervezzük meg az iskolai látogatást, tegyük lehetővé a szülők részvételét is;
- Az óvodapedagógus adjon tájékoztatást az esetleges problémákról, várható alkalmazkodási nehézségekről, az iskolába távozó óvodásoknál;
- Kísérjük figyelemmel a gyermekek iskolai beilleszkedését;
- Működünk együtt a szülőkkel és a nevelési tanácsadókkal az iskolába lépés harmonikus megvalósítása érdekében;
- Az óvodavezető feladata, hogy az óvoda körzetébe lévő iskolával fenntartsa a kapcsolatot.

Sikerkritériumok:

- A gyermekek rendelkezzenek azokkal a képességekkel, amik az iskolakezdéshez szükségesek;
- A családok teljes körű és pontos tájékoztatást kapnak a településünkön működő iskoláról.
- A nevelőtestületek ismerik egymás programját, munkáját.

7.3 Az óvoda és a közművelődési intézmények

Célunk:

A nevelési feladatok sokoldalú megvalósításának elősegítése a Vágfalvi Ottó Művelődési Központ és Könyvtár, valamint különböző előadó társulatok kínálta lehetőségekkel.

Feladataink:

- Készítsük elő érzelmileg a gyermekeket az esztétikai élményre, művészetek befogadására;
- Ismertessük meg a közművelődési intézmények funkcióival, épületével a gyermekeket;
- Vállaljuk a kapcsolattartás kezdeményező szerepét és a vele járó felelősséget;
- Védjük a gyerekeket a fejlődésükre károsan ható közművelődési törekvésektől;
- Tartsuk szem előtt, hogy a túlterhelő élményözön, fárasztó közlekedés, utaztatás éppúgy ártalmas lehet a személyiségfejlődésre, mint az élmények hiánya;
- Érvényesítsük a kapcsolatokban a kölcsönös nyitottság elvét.

Sikerkritériumok:

- A gyerekek ismerjék a közművelődési intézményeket, funkciójukat;
- Kultúráltan viselkedjenek az előadásokon, látogatásokon;
- Örömmel vegyenek részt a különböző rendezvényeken.

7.4. Óvoda és a Bölcsőde:

Szivárvány Bölcsődével

A közös igazgatású bölcsődével nagyon jó szakmai kapcsolat alakult ki. Rendszeresen tájékozódunk egymás munkájáról, tapasztalatot cserélünk. Az óvodába lépés előtt

kölcsönösen látogatjuk az óvodát és a bölcsődét. Közös programok szervezése a munkatársakkal

7.5. Az óvoda és a fenntartó

Beszámolók, statisztikai jelentések, kimutatások.

A fenntartóval a kapcsolatot leginkább az óvodavezető tartja.

Célunk :

A jó kapcsolattartás működtetése.

Feladataink:

Az óvodavezető időszakosan, reálisan tájékoztassa a fenntartót az óvoda működéséről;

Szükség szerint igényelje a segítséget az óvoda személyi és tárgyi feltételeinek biztosításához;

Vállalja a kapcsolattartás kezdeményező szerepét és a vele járó felelősséget;

Érvényesítse a kapcsolatban a kölcsönös nyitottság elvét;

Adjon tájékoztatást az esetleges problémákról.

Sikerkritériumok:

Az óvoda megfelelő zökkenőmentes működése;

A fenntartó elvárásainak való megfelelés.

7.6. Az óvoda és a segítők

A segítők köre: Veszprém Megyei Egységes Pedagógiai Szakszolgálat, orvos, fogorvos, védőnő.

Célunk:

A gyerekek egészségének védelme, személyiségének sokoldalú fejlesztése.

Feladataink:

Törekedjünk a kölcsönös bizalomra, az adatok bizalmas, tapintatos kezelésére;

Döntsünk a szülővel közösen a gyermek fejlettségi szintjéről a gyermek érdekeit tartva a legfontosabbnak;

Kísérjük figyelemmel a gyermekek egészségi állapotát, jelezzük az orvosnak, védőnőnek a problémákat;

Jelezzük időben a járványos megbetegedéseket.

Sikerkritériumok:

- A gyerekek ne féljenek az orvostól, védőnőtől;
- Az óvónők bizalommal forduljanak a segítőkhez;
- Az óvodai nevelés és a segítők kölcsönös kapcsolata.

8. Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad, a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelés folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése. A sajátos nevelési igényű gyermekek esteében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munkánk mellett érhető csak el a fejlettség. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Osztani magad: - hogy így sokasodjál:

kicsikhez hajolni, - hogy magasodjál:

hallgatni őket, - hogy tudd a világot:

róluk beszélni, ha szólsz a világhoz.

Széjjel szóródni, - eső homokra, -

sivatagnyi reménytelen dologra,

s ha nyár se lesz tőled, és a táj se zöldebb,

- kutakká gyűjt a mély: - soká isznak belőled!

(Váci Mihály)

Érvényességi rendelkezések

A helyi óvodai pedagógiai program érvényességi ideje: 2024. október 01.-től visszavonásig.

A helyi óvodai pedagógiai program felülvizsgálatának és módosításának indokai:

Kötelező:

- Jogszabályváltozás
- Fenntartó által meghatározott feladatváltozás

Lehetséges:

- Sikeres innováció eredményeinek beépítése
- A minőségfejlesztési munka eredményeinek beépítése, illetve a kevésbé eredményes elképzelés elhagyása

A helyi óvodai pedagógiai program nem kötelező felülvizsgálatát és módosítását a nevelőtestület is kérheti.

A helyi óvodai pedagógiai program nyilvánossága:

Egy példány az óvodavezető irodájában.

Az óvoda honlapján.

